

DEFTERE KUU'DE SAHAABAABE BEN

Fii Yentineede Iisaa Almasiihu on

¹ Ko an yo Tawaafilu, mi yewtuno ka deftere an aranere fii kala ko Iisaa nangannoo wadugol e jannugol,

² haa e jalaande yentineede makko, bawto o yamirde *sahaabaabe be o subinoo ben immoralde e *Ruuhu Seniido on,

³ d'un ko ben be o hollitii himo wuuri bawto o wareede, be o wadani seedeeji duudufi fii ummutal makko ngal. O feenani be e nder balde cappande nay, himo haalana be fii *laamu Allangu.

⁴ Nande goo, ko o wondi e maɓbe, o yamirno be wota be wodɗito *Yerusalaam, kono yo be habbo fodaari Baabaajo on, o wi'i be: «Dun ko ndin ndi mi wowlani on fii mun.

⁵ Ko fii Yaayaa kapun ko ndiyan lootiraynoo, kono onon e nder balde nii ko Ruuhu Seniido on lootirtedon.»

⁶ Nde tawnoo hibe mottondiri takko makko, be landii mo, be wi'i: «Joomi, hara ko e on saa'i jodɗintintaa laamu *Isra'iila ngun?»

⁷ O jaabii be, o wi'i: «Wonaa onon haani andude fewndooji e saa'iiji di Baabaajo on todɗori bawgal mun ngal e mun din.

⁸ Kono onon on hebay bawgal nde Ruuhu Seniido on ari e mon, wonon seedeebe an

Yerusalaam e diiwal *Yahuuda ngal fow e diiwal *Samariiya ngal fow haa ka kattude leyde.»

⁹ Bay o gaynii be wowlande d'un, wa fewndo ko be ndaarata mo, o yentinaa, onsay duulere wirni mo e gite mabbe.

¹⁰ Ko be tiggirii ka kammu, fewndo ko o yentata, worbe d'ifo borniibe daneeji feenani be, wi'i be:

¹¹ «Ko onon yo be Jaliilu, ko hondun daridon, hidon ndaara nguu kammu? Iisaa oo yentinaado ka kammu e hakkunde mon artiroyay wano yiirufon o yentiniraama ka kammu nii.»

¹² Onsay be yilitii Yerusalaam be iwi e ngon fello wi'eteengo Fello *Zaytuuni wod'ditorngo Yerusalaam yeru sagara yaadu happaandu e *jalaande fowteteende nden.^a

¹³ Bay wonii be hewtitii, be naatiroyi ka suudu dow-dowru ndu be woni weerude e mun ndun. Tawi ben ko Petruusu, e Yuuhanna e Yaaquuba e Andaraawu, kapun e Filiipu e Tooma e Bartolomaawu e Matta e Yaaquuba mo Alfaa e Sim'uunu tawdaado e fedde *Zelotiibe ben, e Yahuuda mo Yaaquuba.

¹⁴ Be fow e nder nanondiral mabbe, be duumii e toragol Alla, toroda e rewbe ben wondude e Mariyama yumma Iisaa e neene-gootoobe makko ben kanko Iisaa.

Fii no Matiyaasa Suboraa

^a **1:12** 1.12 Ko woni «sagara yaadu happaandu e jalaande fowteteende nden» ko wa kiloo gooto leydi, yaareteedo wa minitaaji sappoo e jowi.

15 E d'en balde d'on, Petruusu immii, o darii hakkunde musibbe ben. Tawi ben moobinoobe d'on ko wa be teemedere e noogayo. O wi'i ben:

16 «Musibbe, bee ko windanoo kon wada, d'unle ko ko Ruuhu Seniido on longinnoo Daawuuda kon, o *hiitii fii oo wi'eteedo Yudaasi ardinoodo bee nangunoobe Iisaa.

17 On no tawdanoo e men, awa kadi himo marnoo gebal e dee golle men.»

18 (Yudaasi hendorii ngesa mban njoddi janfa mun kan, ko d'on fii makko lanniri hippagol, fecco e hakkunde, nder reedu makko ndun fow lancitii.

19 Hakkee ko jeyaabe Yerusalaam ben fow andunoo fii d'un, be inni mban ngesa e haala mabbe <Hakel-Dama>, ko woni firo d'un ko Ngesa Yiiyan.)^b

20 «E hin-le no windii ka deftere Zabuura:
<Yo galle on d'en caabu,
hara hay gooto hodataa d'on.>^c

«No windii kadi:
<Yo goddo lonto mo ka ardagol.>^d

21 Kanko Petruusu o wi'i kadi: «Ko d'un wadi, bee goddo e bee wondunoobe e men fewndo ko jindideten e Iisaa Joomi on,

22 gila ko Yaayaa lootunoo mo haa jande o yentinaa hakkunde men, heboo ko wonda e men seeditoo fii ummutal makko ngal.»

23 Onsay be banni yimbe dido: goddo on no wi'ee Yuusufu, d'un ko Barsabaa jammaado Yustuusa, oya on no wi'ee Matiyaasa.

b 1:19 1.19 Mat. 27.3-10 **c** 1:20 1.20 Zab. 69.25 **d** 1:20 1.20 Zab. 109.8

24 Onsay be torii, be wi'i: «Yaa an Joomiraado Andudo berde yimbe fow, banginan men ko hombo e bee dido subidaa

25 fii ko lonto Yudaasi e golle e sahaabankaaku mun, bay kanko Yudaasi o sortike, o yahii ka o muuyanaa don.»

26 Be wadi urba hakkunde ben dido, urba on hawri e Matiyaasa, on tawtinaa sahaabaafe ben sappoo e go'o.

2

Fii Arugol Ruuhu Seniido on

1 Nde palaande juldeere wi'eteende *Pentakosta hewtunoo, tawi be fow hibe wondi nokkun gootun.

2 Tun nde wootere, hawa wa hendu tiifundu iwri ka kammu ari, hebbini suudu ka be woni don.

3 Onsay wa dende yiite feenani be, de sendondiri, de woni e hoore mo kala e mabbe.

4 Be fow be heewi *Ruuhu Seniido on, be nangani wowlugol e *haalaaji goo, mo bee e ko Ruuhu on longini dun.

5 Tawi wa nden jande *Yahuudiyankeefe rewoobe Alla iwruube e leyde aduna on fow no Yerusalaam.

6 E nder ko hawa kan wadata kon, jamaa moobinoodo don on jiiibii sabu ko mo kala e mabbe nanaynoo ben no wowla e haala mun kan tigi kon.

7 Dun njaldini be haa feyyiti, e hoore hibe wi'a: «Hara bee yimbe wonbe wowlude doo fow hinaa be diiwal Jaliilu?

⁸ Ko honno nanirden bee no wowla e haala ka muynuden kan tigi?

⁹ Dun ko enen bee Fartiyankoobe e Maadiyankoobe e Elaamiyankoobe e bee hodube Mesopotamii e ka diiwal Yahuuda e be Kapadoosi ben e be Pontii ben e be *Aazii ben,

¹⁰ e be Firgii ben e be Pamfilii ben e be Misira ben e bee jeyaabe e ndii leydi Libii kawtirbe e Sireni e iwruube Roomu ben,

¹¹ dun ko Yahuudiyankeebe ben e naatube e diina Yahuudiyanke ben e jeyaabe Kereeti ben e Aarabeebe ben, enen doo fow en nanii hibe wowla e haala mo kala e men fii kuude Alla mawde den!»

¹² Tawi dun no njaldini be fota be fow haa hibe jibii, be nangi wi'indirgol: «Ko hondun du'un holli?»

¹³ Kono wobbe no awmotonoo be, wi'a: «Bee ko yarube haa mandili!»

Fii Waaju Petruusu Aranu ngun

¹⁴ Ontuma Petruusu immodi e *sahaabaabe ben sappoo e go'o, o ewnii jamaa on, o wi'i be: «Ko onon yo Yahuudiyankeebe e kala hodudo Yerusalaam, heditee kongudi an din, andon dundfoo.

¹⁵ Ko fii hinaa ko sikkudon kon, bee wonaa mandilube nii, ko walluhaa on nii.

¹⁶ E hino ko annabi Yuu'iila wi'unoo kon, himo wi'i:

¹⁷ <Alla daalii:
Ka balde sakkitore
mi tippinay Ruuhu an on e hoore kala
tagaado haa heewa.

Onsay bibbe mon worbe e rewbe haaloyay ko
Alla longini dʼun,
sukaabe mon ben yi'oya feppinande,
mawbe mon ben hoydoya koydi.>

18 <Kanko Alla o daalii kadi:

Ko non woniri e dʼen palaade dʼon,
mi tippinay Ruuhu an on e hoore
jiyaafe an ben worbe e rewbe,
be haala ko be longinaa.

19 Mi wada kadi kaawakeeji ka kammu dow,
e maandeeji ka hoore leydi,
dʼun hara ko yiiyan e yiite e duggal curki.

20 Naange ngen wayloo nibe,
lewru ndun kadi wayloo yiiyan,
dʼun ko ado palaande Joomiraado on hew-
tude,
dʼun ko nden palaande mawnde teddunde.

21 Onsay kala jantotoodo innde Joomiraado on
dandoyte.>^d

22 Kanko Petrusu o wi'i kadi: «Ko onon yo
*Isra'iilayankeebe, heditee dʼii kongudi an! Oo
gorko wi'eteedo Iisaa, oo jeyaado Naasirata, on
mo Allaahu on banginiri yeeso mon kaawakeeji
moyyi e kuude e maandeeji, kon ko Alla warri
e makko e hakkunde mon, wano andirdon non
tigi,

23 dʼun ko on wadaado e joge tippude e ebbore
Alla nden e gandal makko adiingal ngal kanko
Alla, warirdon mo wattugol mo e juude heeferbe
ben, ben wariri mo fempugol wenga.

^d 2:21 2.21 Yul. 3.1-5

24 Allaahu on immintinii mo, o sortii mo e nder ndin muuseendi mayde, ko fii hari gasataa ka nguli mayde kin jogoo mo ton.

25 Ko fii hari Daawuuda wi'irii nii fii makko, woo: <Mi yi'ay Joomiraado on saa'i woo yeeso an, ko fii hari himo ka sengo jaamo an fii wota mi diwnu.

26 Ko dun wadfi si bernde an nden no heewi weltaare, denngal an ngal no e nder welo-welo, hay bandu an ndun fowtoto e nder tanyinaare.

27 Ko fii a accoytaa wonkii an kin ka wonunde maybe, awa kadi a jabataa *Seniido maa on laato joldo.

28 A andinii lan laawi ngurndan din, a hebbinay lan weltaare yeeso maa.>^e

29 Kanko Petruusu o wi'i kadi: «Musibbe, newnanee lan mi yewta on no laabiri fii Daawuuda oo baabiraawo meeden, on maynoodo surraa, mo tawata yenaande mun no woodaa haa jooni hakkunde men.

30 Nde tawnoo ko o annabaajo, himo andi kadi wonde Allaahu on woondanii mo woondoore wonde o joddinay goddo e jurriya makko on ka jullere laamu makko.

31 O *hiitino fii immintinegol *Almasiihu on, on mo accoytaake ka wonunde maybe ben, dun ko on mo bandu mun laatoytaako nolayndu.

32 Iisaa on non, Allaahu on immintinii mo, men fow ko men seedee dun.

e 2:28 2.28 Zab. 16.8-11

³³ Alla bantirii mo ka sengo mun jaamo, o hendike e juude Baabaajo on ko fodanoo kon, d̄un ko Ruuhu Seniido on, kanko kadi o tippinii d̄un, wano wondon yiirude nii, e no wondon nanirde nii.

³⁴ Fii kala Daawuuda yahaali ka kammu, kono kanko tigi o wi'i:

◁Joomiraado on daalanii Joomi an on:

Joodor ka sengo an jaamo,

³⁵ haa mi wada aybe maa ben ka ley teppe maa.>^f

³⁶ Kanko Petruusu o wi'i kadi: «Awa yo *bolon-daaji Isra'iila d̄in fow andu e nder pellital wonde Allaahu on wadii Iisaa, oo mo fempunodon, Almasiihu e Joomi.»

Fii Moftal Aranal ngal

³⁷ Bay be nanii d̄un, d̄un naati e berde mabbe den. Onsay be wi'i Petruusu e beya sahaabaafe: «Musibbe, ko hondun men haani wadude?»

³⁸ Petruusu wi'i be: «Tuubee, mo kala e mon kadi *lootoo maande kisiyee e innde Iisaa Almasiihu on, fii yaafuyee junuubaaji mon d̄in. Onsay on hebay dokkal Ruuhu Seniido on.

³⁹ Ko fii fodaari ndin ko fii mon e fii bibbe mon ben e fii kala wod̄ditiido, d̄un ko kala ben be Alla Joomiraado men on noddoyta.»

⁴⁰ Awa ko kongudi duudufi goo kadi o seed-itorani be, e himo waajotonoo be kadi, wi'a: «Dandee hoore mon e nguu jamaanu boyliingu.»

⁴¹ Ben jabube kongol makko ngol, lootaa maande kisiyee. Nden pande ko wa guluuje tato yimbe beyditii e mabbe.

f 2:35 2.35 Zab. 110.1

⁴² Onsay be duumii e janndeeji ben sahaabaabe, e mottondirgol fii jukkere endan e jaamidugol e toragol Alla.

⁴³ Nalaw hebi mo kala e maɓɓe. Tawi sahaabaabe ben no waɗaynoo kaawakeeji moyyi e maandeeji heewuɗi.

⁴⁴ Onsay gomɗinnoobe ben fow wontidi, be hawti piiji ɗin fow.

⁴⁵ Be yeeyi keyeeji maɓɓe ɗin e ko wonani be kon, be senditi ɗun hakkunde maɓɓe, mo kala e ko hatonjini kon.

⁴⁶ Tawi pande woo e nder wakkilaare maɓɓe e nanondiral hibe wontidi, hibe ka *juulirde mawnde, awa kadi be jaamidayno ka nder cuuɗi, be jaamida e nder welo-welo e ɓernde laabunde,

⁴⁷ be manta Alla, be hebayno kadi sulfu jamaa on fow. Joomiraado on kadi no beydiraynoo *moftal maɓɓe ngal pande woo ben wonaabe dandeede.

3

Fii no Jukkunnaajo Nawndiraa ka Dambugal Juulirde Mawnde

¹ Nande goo, tawi Petruusu e Yuuhanna no yahude ka *juulirde mawnde ka waqutu juuleteedo e saa'i sappoo e jowabo on.

² Dun hawrondiri aaden jibindinaado e boofoyaagal no addeede jodɗinee ka dambugal juulirde mawnde wi'eteengal Dambugal Fotungal, fii toragol naatoobe ben ka juulirde, wano woowirannoo mo non kanko jukkunnaajo on pande woo.

³ No o yiirunoo Petruusu e Yuuhanna no e fii naatugol, o torii yo be okkor mo.

⁴ Kono Petruusu e Yuuhanna tenyini mo, be wi'i: «Ndaarii men!»

⁵ Kanko kadi o tenyini be, himo tanyininoo hebirgol be god'dun.

⁶ Kono Petruusu wi'i mo: «Mi maraa kaalisi maa kanje, kono non mi okkorte ko mi jogii kon. Immo, waawaa yahude e innde Iisaa Almasiihu on, oo jeyaado Naasirata!»

⁷ Onsay kanko Petruusu o jogori mo jungo makko naamo ngon, o immi. Tun koyde on den e kolbule mun den sattiti.

⁸ O hawtii kisan, o nangani yaadu, o naatidi e mabbe ka juulirde mawnde e hoore himo yaha hoccoo, manta Alla.

⁹ Jamaa on fow yi'i himo yaha manta Alla.

¹⁰ Bay be anditii wonde ko kanko joodotonoo toroo ka dambugal juulirde mawnde wi'eteengal Fotungal, be nald'i dun, be haawii fii kon ko o wadanaa.

Fii Waaju Petruusu Dimmu ngun

¹¹ Kono tawi on jukkunnaajo alaa seedude e Petruusu e Yuuhanna. Jamaa on fow dogiri ka be woniri ton, dun ko ka tungarru wi'eteendu *Tungarru Sulaymaana, e hoore hibe nald'i.

¹² Bay Petruusu yi'ii dun, o wi'i jamaa on: «Ko onon yo *Isra'iilayankeebe, ko fii hondun naldandon fii dun? E ko fii hondun ndaarirton men nii, wa si ko doole amen maa dewal amen men imminiri oo neddo, o waawi yahude?»

¹³ Awa kadi on Alla Ibraahiima e Issaaqa e Yaaquuba, dun ko on Alla baabiraabe men ben, o

mawniniino on Jiyaado makko, d'un ko Iisaa, on mo hendinnodon Pilaatu lando on, yeddudon, d'un ko on mo o aadiinoo accitugol.

14 Kono onon yeddudon on *Seniido Feewudo, toridon sulfu fii yo on accitane warnoodo yimbe goo,

15 wardon on wondo dayyere ngurndan dan. Kono Allaahu on immintinii mo e hakkunde maybe ben. Ko men seedee d'un.

16 Ko tippude e gomdingol innde makko nden kanko Iisaa, wadi si oo neddo sattiti. Ko e immoralde e innde Iisaa nden e gomdingol e mayre on wadi si oo neddo yedaa cellal timmungal yeeso mon on fow.

17 «Jooni non yo musibbe, mido andi, onon e hooreebe mon ben, ko angal andude warunodon d'un.

18 Kono ko non Allaahu on laatiniri kon ko o longinnoo annabaafe ben fow ko adii d'un, d'un ko wonde *Almasiihu makko on no haanunoo tampude.

19 Jooni non, tuubee, ruttodon fii yo junuubaaji mon d'in monte,

20 fii no Joomiraado on yedira on saa'ijji fowtere immoralde e makko, e fii no o additirana on on Almasiihu mo fodanodon, d'un ko Iisaa.

21 Himo haani wonude ka kammu ton haa tuma Allaahu on heydintini ko o daalirnoo annabaafe makko laabube ben kon fow gila law.

22 Muusaa wi'uno: <Alla Joomiraado mon on yaltinanoyay on annabaajo wa'udo wa an min e hakkunde musibbe mon ben. Ko yo on hedoyo kala ko o wi'oyi on.

23 Kono kala on mo hedoyaaki on annabaajo, o suutete e hakkunde jamaa on.>

24 Kanko Petruusu o wi'i kadi: «Annabaabe *hiitinoobe ben fow, gila e Samu'iila haa e hikkiibe e makko ben, hari hiitinoke fii dee jalaade doo.

25 Ko onon woni bibbe annabaabe ben e *ahadi ndi Allaahu on yettannoo baabiraabe men ben, ka o daalannoo Ibraahiima wonde: <Beynguureeji aduna on fow barkinte sabu jurriya maa on.>g

26 Ko fii mon onon taho Allaahu on addirnoo oo Jiyaado makko, mo o immintini e hakkunde maybe ben, fii ko barkinira on, sendugol mo kala e mon e wadugol ko boni.»

4

Fii no Petruusu e Yuuhanna Addiraa yeeso Mawbe ben

1 Wa fewndo ko Petruusu e Yuuhanna yewtata dun jamaa on, *yottinoobe sadaka ben e hooreejo aynoobe *juulirde mawnde nden e *Sadduusiyaabe ben ari.

2 Ko fii hari be haabii ko ben woni waajaade jamaa on kon e ko ben woni banginde kon wonde ko e Iisaa ummutal maybe ben woni.

3 Be fawi be juude. Bay hari nibbii, be soki be haa bimbi nden pande.

4 Kono buy e nanunoobe din kongudi mabbe gomdini, adadu ben yimbe gomdinbe ko wa be guluuje njowo.

⁵ Bimbi nden jande yeesoobe Yahuudiyan-keebe ben e mawbe mabbe ben e jannoobe fii Sariya ben mottondiri Yerusalaam,

⁶ wondude e Hannaana, d'un ko yottinoowo mawdo sadaka on, e Qayaafa e Yaayaa e Iskandar, e beya jeyaabe e gorol yottinoowo mawdo sadaka on.

⁷ Be addi Petruusu e Yuuhanna hakkunde mabbe, be landii be, be wi'i: «Hara ko mbawdi hondi maa innde honde wadirdon d'un?»

⁸ Onsay Petruusu heewudo *Ruuhu Seniido on wi'i be: «Ko onon yo yeesoobe jamaa e mawbe,

⁹ bay hande meden landiteede fii moyyere nde men wadani aaden jukkunnaajo, e noone no o ndikkiniraa,

¹⁰ awa andee fota, jamaa *Isra'iila on fow kadi anda, ko e innde Iisaa Almasiihu on, oo jeyaado Naasirata, d'un ko on mo fempunodon, Alla immintini mo e hakkunde maybe ben, ko sabu on oo neddo selliniraa, o darii yeeso mon doo.

¹¹ Ko Iisaa on woni: «Hayre nde onon ma-hooobe ben hawkunodon nden wontii hittunde ka sobbundu.»^h

¹² Ko fii kisiyee hebortaa goddo goo si wonaa Iisaa Almasiihu on, sabu hay gooto okkaaka innde goo ka ley kammu doo, nde waaweten dadirde sabu mun si wonaa nde makko nden.»

¹³ Bay be yi'ii pellital Petruusu e Yuuhanna ngal, d'un njaldini be. Be ndaari be tawi bee ko be yinkoy koy jangaa, be anditiri be ko be wondaynoo e Iisaa kon.

^h 4:11 4.11 Zab. 118.22

14 Nde tawnoo jawndaado on no darii takko mabbe, be tawi alaa fus ko be jaaboo.

15 Be yamiri yo ben yaltine, be accana be mbatirdu ndun. Onsay be diisondiri hakkunde mabbe, be wi'i:

16 «Ko hondun wafeten bee? Ko fii no henani kala hodudo Yerusalaam wonde bee wadii kaawake moyyo tiidudo, en waawataa-le yeddude dun.

17 Jooni non, fii wota dun lollu buri nii e hakkunde jamaa on, haden be, sattinanen be wota be wowlan hay gooto nden innde hande kadi.»

18 Onsay be nulitani Petruusu e Yuuhanna, be tonjani be few waajagol maa janna e innde Iisaa.

19 Kono Petruusu e Yuuhanna jaabii be, wi'i: «Hara no feewi yeeso Alla ka men doftoo on, men acca Alla?

20 Naawanee hoore mon dundon, ko fii men waawataa ronkude wowlude ko men yi'irnoo gite amen den kon e ko men nanirnoo noppi amen din kon.»

21 Be beydi be sattinande fii dun, kono bay be hebaali feere no be donkinira be, sabu ko jamaa on fow wonnoo mawninde Alla fii kon ko wadii dun, be acciti be.

22 Tawi on neddo sellinaado, mo kaawake moyyo on wadaa e hoore mun, burnii duubi cappande nay.

Fii no Gomdinbe ben Torori Alla

23 Bay Petruusu e Yuuhanna accitaama, be yaari ka dimmoobe mabbe ben, be fillitanii

ben kala ko hooreebe yottinoobe sadaka ben e mawbe ben wi'i be kon.

²⁴ Bay ben nanii ko be wi'i kon, be hawtiti, be ewnii Alla, be wi'i: «Ko an yo Joomiraado Tagudo leydi e kammu e baharu e kala ko woni e mun,

²⁵ ko an daalirnoo Ruuhu Seniido on, longindaa oo jiyaado maa, d'un ko Daawuuda oo baabiraawo amen d'undoo:

«Ko fii hondun leyyi d'in monondiranta,
e ko hondun jamaaji d'in joganii d'ii miijooji mehi?

²⁶ Lambe aduna on no dartodi,
hikkondirbe e mabbe ben no wontidi,
dartii Joomiraado on e *Almasiihu makko on.»ⁱ

²⁷ «Awa yaa an Alla, ka haqiiqa, e nder ndee saare d'oo, oo wi'eteedo *Heroodu e oo wi'eteedo Pilaatu Pontii, be wontiduno e be wonaa Yahu-udiyanke ben, wondude e Isra'iilayankeebe ben, be dartii oo Kurkantoodo ma Seniido, d'un ko Iisaa, on mo subidfaa.

²⁸ Be wadiri d'un faale maa on e bawgal maa ngal, fii timmingol kodduruyee maa on.

²⁹ Jooni non, yaa an Joomiraado, wattan yiili fii bee jokkuba men, newnanaa kadi jiyaabe maa ben fejjinirgol daaluyeeji maa d'in pellital timmungal.

³⁰ Fontu sookewo maa ngon fii no jawndule e maandeeji e kaawakeeji moyyi wadira e innde Kurkantoodo ma Seniido on, d'un ko Iisaa.»

³¹ Bay be gaynii toraade, nokkuure nde be wonnoo e mun nden dimbii, be fow be heewi Ru-

uhu Seniido on, be woni e feɽɽnirgol daaluyee Alla on pellital.

Fii Moftal Gomɽinbe ben

³² Gomɽinbe ben fow wonti bernde wootere e miiɽo wooto, tawi hay gooto e maɽbe wi'ataa ko jeyi kon ko halal mun, tawi ko be kafu e fow.

³³ Tawi *sahaabaabe ben no seeditora bawgal tiidungal fii ummutal Iisaa Joomi on, moyyere tiidunde kadi woni e hoore maɽbe be fow.

³⁴ Tawi baaso alaa hakkunde maɽbe, ko fii kala marnooɽo ngesa maa suudu yeeyitayno d'un, adda coggu ko yeeyi kon,

³⁵ watta e juude sahaabaabe ben. Dun senditee, mo kala hendoo ko handi kon.

³⁶ Yuusufu kadi, d'un ko on mo sahaabaabe ben jammi Barnabaasi (ko woni firo d'un ko «wakkilinoowo»), on ko *Lewyankeejo mo Siipuru,

³⁷ o yeeyi ngesa himo marnoo, o addi mbuudi d'in, o watti e juude sahaabaabe ben.

5

Fii ko Hebi Hanaaniya e Safirata kon

¹ Onsay gorko goo kadi wi'eteedo Hanaaniya e beyngu mun Safirata yeeyi ngesa hibe marnoo.

² E nder haldigal makko e beyngu makko, o mari feccere coggu ko yeeyaa kon, o yetti ndeya feccere o watti e juude *sahaabaabe ben.

³ Onsay Petruusu wi'i mo: «Hanaaniya, ko honno Ibuliisa naatiri ka bernde maa haa ka fenanaa *Ruuhu Seniido on, maraa feccere coggu ngesa mban.

⁴ Ado a yeeyude mba, wonaa an jeyunoo mba? E bay a yeeyii mba, wonaa an jeyunoo coggu mabba on? Ko fii hondun non wadandaa ka bernde maa sifa ngal kuugal? Awa hinaa yimbe ben fenandaa, kono ko Alla.»

⁵ Nde Hanaaniya nanirnoo din kongudi, o yani, o maayi. Tun kulol njanol hebi ben hedinoobe don fow.

⁶ Onsay sukaabe ben immii wadi kasangete e makko, be nabi mo, be surroyi.

⁷ Bawto dun, bay wa saa'iiji tati feyyii, beyngu makko ari e hoore o andaali kon ko wadi.

⁸ Onsay Petruusu wi'i mo kanko debbo on: «Yeeto lan si tawii ko nguu coggu doo yeeyudon ngesa mban.»

Debbo on jaabii mo, wi'i: «Eyyo, ko nguu coggu doo.»

⁹ Petruusu wi'i mo fahin: «Ko fii hondun haldandon ndarndagol Ruuhu Joomiraado on? Awa e hino surroybe moodi maa ben ka dambugal daa. Be nabete an kadi.»

¹⁰ Don kisan o yani e ley koyde Petruusu, o maayi. Wa ko sukaabe ben naatata, be tawi kanko debbo on kadi o maayii. Be nabi mo, be surroyi takko moodi makko.

¹¹ Kulol moolanaangol kadi hebi *moftal ngal fow e kala nanunoobe fii dun.

Fii Kaawakeeji Moyyi di Sahaabaabe ben Wadi

¹² Tawi sahaabaabe ben no wadude maandeeji e kaawakeeji moyyi duudufudi hakkunde jamaa

on. Hari kambe gomdinbe ben fow hibe mot-tondiri e nder nanondiral mabbe ka *Tungarru Sulaymaana.

¹³ Tawi jamaa on no mantude be fota, kono hay gooto e mabbe suusataano be badaade.

¹⁴ Tawi pande woo wonbe gomdinde Joomi on no beydaade fota, hara ko worbe e rewbe.

¹⁵ Awa kadi nawnube no addetenoo ka sera ballaje, wallinee e buutuuji maa e gate, fii nde Petruusu no feyya, hay si ko yo dowdi makko ndin hawru e godfo e mabbe.

¹⁶ Lappi lappi yimbe no wuggotonoo iwa e deya ca'e heedufe e Yerusalaam, be addora nawnube ben e be jinna tampini, ben fow sellinaa.

Fii no Sahaabaabe ben Naawiraa

¹⁷ Onsay *yottinoowo mawfo sadaka on e kala wondunoobe e makko, dun ko ndee fedde bee *Sadduusiyaabe, be hawtodi e nawliigu timmungu.

¹⁸ Be fawi sahaabaabe ben juude, be soki be.

¹⁹ Kono e nder on jemma, malaa'ikaajo Joomiraado on udditi baafe kaso ngon, o yaltini be, o wi'i be:

²⁰ «Yahee wonoyon ka *juulirde mawnde, feppinanon jamaa on kala konguƴi fii ɗan ngurndan kesan.»

²¹ Bay be nanii dun, no weetirnoo, be naatoyi ka juulirde mawnde be woni e waajagol.

Onsay yottinoowo mawfo sadaka on e wondibbe mun ben hewti, be nodditi dental fewjoobe ben, e dental mawbe *Banii-Isra'iila'en

ben fow, be immini ko yahana sahaabaafe ben ka kaso.

²² Bay ben suufaabe hewtii, laatii be tawaali beya ka kaso. Be yiltitii be hunitii be, be wi'i:

²³ «Men yahuno, men tawi kaso ngon no sokiraa no holnori, ayninaabe dame den kadi mo bee e ka woni. Kono bay men udditii, men tawaali hay gooto nder ton!»

²⁴ Nde hooreejo aynoobe juulirde nden e hooreefe yottinoobe sadaka ben nanirnoo din kongudi, be jibii fii ben e ko honno fii dun sakkitoroyta.

²⁵ Tun goddo ari, wi'i be: «E hino yimbe be sokunodon ka kaso ben ka waajotoo jamaa on ka juulirde mawnde too!»

²⁶ Onsay hooreejo aynoobe ben e suufaabe mun ben yahani be, addi e baawo doolugol be, sabu hibe hulunoo wota jamaa on fidir be kaaye.

²⁷ Bay be addii be, be darni be yeeso dental fewjoobe ben. Onsay yottinoowo mawdo sadaka on landori be nii, wi'i:

²⁸ «Hidon andi hari men hadiino on few waajorgol ndee innde! Jooni non e hino on lannii lollinde waajuuji mon din Yerusalaam. E hoore dun hidon faalaa fawude kii wonkii oo neddo e hoore amen!»

²⁹ Onsay Petruusu e sahaabaafe ben jaabii be, wi'i: «Ko Alla doftetee edii yimbe ben.

³⁰ On Alla baabiraabe men ben immintinii Iisaa, on mo warirdon fempugol e leggal, wenga.

³¹ Allaahu on bantirii mo ka sengo mun jaamo, wadii mo Ardotoodo e Dandoowo fii

okkugol *Isra'iila'en feere no be tuubira e no be yaaforanee junuubaaji.

³² Menen e Ruuhu Seniido mo Allaahu on yefi ben doftiibe mo, ko men seedee d'un.»

³³ Bay ben nanii ko ben sahaabaabe wi'i kon, be hibbii haa be faalaa be warude.

³⁴ Kono Fariisiyaajo jannoowo fii Sariya on, wi'eteedo Gamaliyiila, mo jamaa on fow hoolii, hawtii ka nder dental, yamiri yo ben sahaabaabe yaltine ton taho.

³⁵ Onsay o wi'i: «Ko onon yo Isra'iilayankeebe, wattanee yiila e ko miijidon wadugol bee kon.

³⁶ Ko fii hidon andi neebaali ko Teyodaasu, waditiido ko teddufo, immii, mo wa yimbe teemedde nayo iwtirnoo baawo mun. Kanko Teyodaasu o waraa, doftinoobe mo ben fow lancaa. E hoore d'un hay huunde nantaaka.

³⁷ Bay feyyii e on, wi'eteedo Yudaasi, jeyaado Jaliilu, immii ka fewndo windito. O dabbi yimbe ko iwtira baawo makko, on kadi mulaa, doftinoobe mo ben fow kadi saakitaa.

³⁸ Jooni min mi wi'ay on, tertee bee yimbe, acciton be, be yaha. Si tawii dee ebbooje maa dee kuude ko e ned'danke'en iwi, de bonoyay.

³⁹ Si tawii non ko e Alla iwri, haray on waawataa de bonnude. Reenee fii wota on wonu habidoobe e Alla!»

⁴⁰ Be fow be iwtiri e baawo ko o wi'i kon. Onsay be nodditi sahaabaabe ben, be focci be, be hadi be wowlugol innde Iisaa, be acciti be.

⁴¹ Kambe kadi be yalti ka hakkunde dental e hoore hibe weltii ko tawi kon hibe foddi e aybineede fii innde Iisaa nden.

42 Tawi be haabataano waajagol janna ka juulirde mawnde e ka cuudfi fii Kibaaru Moyyo Iisaa Almasiihu on.

6

Fii no Taalibaabe ben Tod'ornoo Yeesoobe ko Wallitoo be

¹ Nde tawnoo taalibaabe ben no beydaade tun e den balde don, Yahuudiyankeebe wowloobe haala Gereeki wonbe hakkunde mabbe ben woni e nurnurtugol beya Yahuudiyankeebe, sabu ko be welsindii wafangol keynguube mabbe ben ko ben handi pande woo kon.

² Onsay *sahaabaabe ben sappoo e dido nod-diti taalibaabe ben no be fotata fodde, be wi'i ben: «Haanaa ka acciten daaluyee Alla on fii sendugol naameteeki tun.

³ Ko dun wadi, yo musifbe, subee hakkunde mon yimbe njeedido, hara ko holniibe, heewube Ruuhu Allaahu on e faamu, ko halfinen dee golle.

⁴ Dun, menen men duumoto e toragol e kurkanagol daaluyee on.»

⁵ Din kongudfi weli be no be fotata fodde. Onsay be subii oo wi'eteedo Astefaana, on ko neddo heewudo gomdinal e *Ruuhu Seniido on, e Filiipu e Porokoor e Nikanuura e Timuuna e Parmeena e Nikolaasi mo ka wi'etee don Antiyoosi-Sirii, on ko naatunoodo e diina Yahu-udiyanke.

⁶ Onsay be weebitani be sahaabaabe ben, ben *fawi juude mun den e hoore mabbe, du'anii be.

⁷ Tawi daaluyee Alla on no layude tun, adadu taalibaabe ben no beydaade fota e nder

Yerusalaam. E hoore d̄un jamaa *yottinoobe sadaka d̄uud̄ufo no doftaade gomdinal ngal.

Fii no Astefaana Nangiraa

⁸ Tawi Astefaana, on heewufo sulfu e bawde, no wafaynoo kaawakeeji moyyi mawdi e maandeji e hakkunde jamaa on.

⁹ Onsay wobbe be Sireni e be Aleksandiri e be Silisii e be *Aazii, wonnoobe ka juulirde wi'eteende Juulirde Rindinaabe, be woni e yed-dondirgol e Astefaana.

¹⁰ Kono tawi be alaa kutu dartagol faamu makko ngun e kongudi di Ruuhu Allaahu on longinaynoo mo d̄in.

¹¹ Onsay be yeeni wobbe yo wi'u: «Men nanirii mo kongudi hoynudi Muusaa e Alla!»

¹² Ko nii be yuuniri jamaa on e mawbe ben e jannoobe fii Sariya on, ben ari nangiri Astefaana doole, be nabi mo ka dental fewjoobe ben.

¹³ Tawi hibe eb̄bi wobbe ko seeditoo fenaande, ben wi'i: «Oo ned̄fo no jokki aybingol nokkuure hormorde nden e Sariya on.

¹⁴ Ko fii men nanii himo wi'a wonde, Iisaa, oo jeyaado Naasirata, lancay ndee nokkuure, o wayla kadi naamuuji di Muusaa wafani en d̄in.»

¹⁵ Onsay ben wonnoobe ka dental d̄on ndaari mo kanko Astefaana, tawi yeeso makko ngon wa'itii wa yeeso malaa'ikaajo.

7

Fii Yewtere Astefaana nden

¹ Onsay *yottinoowo mawdo sadaka on landii mo, wi'i: «Hara d̄un ko non woniri?»

² Astefaana jaabii, wi'i: «Ko onon yo musibbe an e baabiraabe an, heditee! Alla Jom Mangural on feepanno Ibraahiima ben men fewndo ko o wonnoo Mesopotamii, d'un ko ado o hodfoyde Haraana.

³ O daalanno mo, o wi'i: «Yaltu ka leydi maa e ka bolondaa maa, yahaa haa e leydi ndi mi holloyte.»j

⁴ Kanko Astefaana o wi'i kadi: «Onsay o yalti e ndin leydi ben Kaldiyankeebe, o hodfoyi Haraana. Bay ben makko faatike, Allaahu on addi mo kanko Ibraahiima haa e ndii leydi ndi wondon e mun jooni.

⁵ E hoore d'un o yedfaali mo ndondi woo e ndii leydi, hay non yeru ka o tippa koyngal. Kono o fodi mo okkugol mo ndi, ndi wona halal makko kanko e jurriya makko aroyoowo baawo makko on. Wa fewndo ko Alla daalani mo d'un, hari o maraa bidfo.

⁶ Allaahu on daalani mo kadi wondema jurriya makko on aroyay nde daakoyii e leydi jananiri, wonbe e ndin leydi kurkoya be, tampina e nder duubi teemedfe nay.

⁷ Kono o daalani mo kadi, o wi'i: «Ko min jaawata on jamaa kurkoydo be. Bawto d'un, be yaltoya ton, be rewoyammi e ndee nokkuure d'oo.»k

⁸ E hoore d'un Allaahu on yettodi e makko *ahadi ndi maande mun woni *sunninegol. Ko e nder d'un Ibraahiima dapi Issaaqa, o sunnini mo ka jalaande jeetatabere. Issaaqa wadiri

non Yaaquuba, Yaaquuba kadi wafiri non e maamiraabe men ben, d'un ko bibbe makko ben sappoo e dido.

⁹ «Ben maamiraabe men nawli Yuusufu, be yeeyi mo fii nabegol *Misira.

¹⁰ Kono tawi Alla no wondi e makko, o sorti mo e nder d'in tampereaji makko fow, Alla okki mo sulfu e faamu yeeso Fir'awna. On lando Misira wadi mo ardotoodo leydi Misira ndin, e ka galle makko kanko lando on.

¹¹ Bawto d'un, heege wadi e nder leydi Misira ndin fow haa hewtoyi *Kanaana, tampere nden tiidi, tawi ben maamiraabe men alaa hebude ko jaama.

¹² Yaaquuba nani wonde jaametee no woodi Misira. Ka laawol aranol, o immiini faybe makko ben, d'un ko maamiraabe men ben.

¹³ Ka laawol d'immol, Yuusufu andintinii bengootoobe mun ben, ko onsay Fir'awna andi iwdi Yuusufu ndin.

¹⁴ Onsay Yuusufu immiini ko yahana ben makko Yaaquuba e beynguure mun nden fow, tawi ben no yonunoo cappande njeedido e njowo.

¹⁵ Kanko Yaaquuba o yahi Misira. Ko don kanko e ben maamiraabe men be faatii.

¹⁶ Be nabaa Sakiima, be wattinoyaa ka berde de Ibraahiima ittunoo kaalisi soodi Sakiima don e juude bibbe Hamuura ben.

¹⁷ «Nde tawnoo saa'i on badike ka Allaahu on hunna ko o fodunoo Ibraahiima kon, tawi jamaa makko wondo Misira on, no burtude tun duudude,

18 haa nde goddo mo andaano Yuusufu laamii Misira.

19 On lando dayni lepol men ngol, o tampini maamiraabe men ben haa o hawkini be fibbe mabbe ben fii wota ben wuuru.

20 Ko fewndo on saa'i don Muusaa jibinaa, tawi himo labaa yeeso Alla. O muyninaa lebbi tati ka galle ben makko.

21 Bay o accaama ka yaasi, jiwo Fir'awna on hocci mo, ne'iri mo wa biddo mun.

22 Onsay Muusaa jannaa gande Misir-ayankoobe ben fow, o woni tiifda-kongudi e kuude.

23 «Bay wonii o timminii duubi cappande nay, o miiyii e bernde makko fii yewtoyagol musibbe makko ben, dun ko *Banii-Isra'iila'en.

24 O yi'i goddo e ben musibbe makko no tampinee. O ari dandugol mo, o yottanii mo, o wari Misirayankoojo on.

25 Tawi himo sikka musibbe makko ben faamay wonde Allaahu on yedii be kisiyee tippude e sookeeje makko den, kono kambe be faamaali dun.

26 Bimbi nden jande, o yaltiti e hakkunde wobbe e ben musibbe makko ka piirata, o woni e moyyintingol hakkunde mabbe, o wi'i be: «Ko onon woni musibbe, ko fii hondun mo kala e mon no tampina oya?»

27 «Kono wonnoodo tampinde jokondo mun on wiggii Muusaa, wi'i: «Ko hombo wadu-maa lando e jaawoowo e hoore amen?»

28 Kaa a faalaa lan warude, wano warirfaa Misirayankoojo on non hanki?»

29 Sabu ngol kongol, Muusaa dogi, yahi daakoyii e ndii leydi wi'eteendi Midiyaani, o dani don bibbe d'ido.

30 «Duubi cappande nay bawto d'un, malaa'ikaajo feenani mo e loyngol yiite ka pitahun woni sumude ka wulaa fello *Sinaayi.

31 Bay o yi'ii d'un, kanko Muusaa o naldii fii kon ko o yi'i. Nde tawnoo himo badaade fii tenyingol, o nani Joomiraado on no wi'a:

32 <Ko min woni Alla Joomiraado baabiraabe maa ben, Alla Ibraahiima e Issaaqa e Yaaquuba.> Onsay Muusaa diwni, tawi suusataa ndaarirde ton.

33 «Joomiraado on daalani mo kadi, wi'i: <Solu pade maa d'en, ko fii ndee nokkuure nde wondaa e mun ko nokkuure hormorde.>

34 O daalani mo kadi, o wi'i: <Mi yi'ii tampere jamaa maa wondo Misira on, mi nanii woytaango mabbe ngon, mi jippike fii jattingol be.> O daalani mo kanko Muusaa, o wi'i: <Mido imminde ma Misira.>

35 Kanko Astefaana o wi'i kadi: «Ko Muusaa on mo be hayfinnoo be wi'i: <ko hombo wadu-maa lando maa jaawoowo?>, ko on Alla immini tippude e ballal malaa'ikaajo feepannoodo mo ka pitahun on fii wonugol lando e sottoowo.

36 Ko on yaltini be e hoore wadugol kaawakeeji e maandeeji e nder leydi Misira, haa nabani ka *Baharu Bodeejo e ka wulaa e nder duubi cappande nay.

37 Ko Muusaa wi'unoo Banii-Isra'iila'en wonde: <Alla yaltinanoyay on annabaajo wa'udfo wa an min e hakkunde musibbe mon ben.>^m

³⁸ Fewndo ko jamaa on mottondirnoo ka wulaa, ko kanko wondunoo e malaa'ikaajo yew-taynoodo mo on ka fello Sinaayi, wondude kadi e maamiraabe men ben. Ko kanko kadi Alla yedi daaluyeeji ngurndan din fii hewtingol en di.

³⁹ Kono tawi maamiraabe men ben faalaaka mo doftaade, be bugitii mo, tawi berde mabbe ko Misira fewti.

⁴⁰ Be wi'i *Haaruuna: <Moyyinan men allaaji ko ardoo men. Ko fii men andaa ko hebi Muusaa oo yaltindo men leydi Misira.>

⁴¹ E nder den balde don be moyyini nandolla ga'un nagge, be addani ndun nandollaaru sadaka, be weltori kon ko be moyyiniri juude mabbe.

⁴² Onsay Allaahu on hucci be, o accidi be e rewugol koode den ka kammu, wano windori non ka deftere annabaabe ben, ka o daali don:

<Ko onon yo bolondaa *Isra'iila,
fewndo hirsaynodon wadon sadakaaji ka
wulaa
e nder duubi cappande nay,
hara ko min wadanaynodon dun?

⁴³ Kono bay on rewii oo allaajo wi'eteedo Muluuka,
on rewii kadi ndee hoodere oo allaajo mon
wi'eteedo Ronfa,
din nandollaaji di moyyindon fii ko rewon,
min kadi mi bugoto on toonin *Baabiila.>n

⁴⁴ «Tawi maamiraabe men ben no wondi e *rewirdu ndu seeditoore nden woni e mun ndun ka wulaa ton, wano yewtidaynoodo e Muusaa on

yamirirnoo mo yo ndu moyyinire non, e sifa no o hollirnoo mo non kadi.

⁴⁵ Bay maamiraabe men hikkiibe e bendon ben yettitii ndu, be yaadi e mayru, tippude e yamiroore Yaasuwa, e ndii leydi d'ii leyyi di Alla bugitinoo yeeso maβbe, ndu lutti d'on haa hewti e Daawuuda,

⁴⁶ on mo Allaahu on yedi sulfu, o torii ka o darnana Alla Yaaquuba on suudu,

⁴⁷ kono ko Sulaymaana wonnoo ko darnani mo suudu.

⁴⁸ E hin-le Jom Bural on hodataa e ko godfo mahiri juude, wano annabaajo on holliri non wonde, Alla daali:

⁴⁹ <Ko kammu ngun woni jullere laamu an nden, leydi ndin wonanimmi ka mi tippa.>

Joomiraado on daaluno:

<Ko suudu hondu darnanton mi,
maa ko nokkuure honde wonantammi fowtorde?

⁵⁰ E hara hinaa bawgal an mi warri d'un fow?>¹

⁵¹ «Ko onon yo yimbe yoorahooereebe, be berde mun e be noppi mun uddi, onon non ko on dartotoobe soono woo *Ruuhu Seniido on, wano baabiraabe mon ben d'artoraynoo non!

⁵² E hara, ko hombo e annabaabe ben wonnoo mo baabiraabe mon ben bittinaano? Hay be warno ben adinoobe *hiitaade fii arugol Feewudo on, on mo janfidon wardon,

⁵³ d'un ko onon be huutoraali Sariya mo malaa'ikaabe ben hewtinnoo on on!»

Fii Piyede Astefaana

⁵⁴ Bay ben nanii dʼun, berde mabbe den sokii, be ɳatindiri jiiye mabbe den, monee makko kanko Astefaana.

⁵⁵ Kono kanko Astefaana o burti heewude Ruuhu Seniido on, o tiggiti ka kammu, o yi'i annoora Alla on, o yi'i kadi Iisaa no darii ka sengo jaamo Alla.

⁵⁶ Kanko Astefaana, o wi'i: «Mi yi'ii kammu ngun no udditii. E hino ka *Bii-Aaden on darii ka sengo jaamo Alla!»

⁵⁷ Onsay be fow be uddi noppi, be sonki e makko, be wubbani mo.

⁵⁸ Be radii mo haa ka baawo saare, be wariri mo kaaye. Seedebe ben acci concii mun dɳn e ley koyde suka no wi'ee Saawulu.

⁵⁹ Wa fewndo ko be fidata mo kanko Astefaana kaaye, tawi himo tororde nii, wi'a: «Ko an yo Joomi an Iisaa, jabbo wonkii an kin!»

⁶⁰ Onsay o jiccii kadi, o ewnii ko tiidi, o wi'i: «Joomi, wota a faw oo junuubu e hoore bee!» No o gaynirnoo wowlude dʼun, o timmi.

8

¹ Tawi Saawulu no wonani fii mayde Astefaana nden.

Fii no Saawulu cukkori Moftal ngal

Nden pande jukkere mawnde hebi dental gomdɳnbe wongal ngal Yerusalaam haa be fow be saakitii be yaari e ngal diiwal Yahuuda e Samariiya, si wonaa *sahaabaabe ben.

² Onsay yimbe be dewal ben surri Astefaana, be fesi mo kadi fota.

³ Tawi Saawulu kapun ko lancaynoodo *moftal gomdinbe ben, ko fii himo naataynoo e cuudi fii wippitugol gomdinbe ben, worbe e rewbe, o feroo ka kaso.

⁴ Ko ben saakitanoobe yahaynoo nokkeeli fow waajoo fii Kibaaru Moyyo on.

Fii no Kibaaru Moyyo on Lolliri Samariiya

⁵ Filiipu kadi yahi e saare jeyaande e diiwal *Samariiya, o waajii don fii *Almasiihu on.

⁶ Bay jamaa on nanii ko Filiipu yewtata kon, be yi'ii kadi maandeeji di o woni wadude din, be habbitii e kongudi di o woni yewtude din.

⁷ Sabu tawde jinnaaji no yaltaynoo e yimbe duudufe be di wonnoo e mun, e hoore hidi haaca ko tiifi, awa kadi maaya-banduube buy e bofoobe sellinaama.

⁸ Onsay welo-welo moolanaango wadi e nden saare.

⁹ Kono tawi ado dun, gorko wi'eteedo Sim'uunu no e nden saare, wadaynoodo mbi-lankaaku naldina jamaa Samariiya on, waditiido ko teddufo.

¹⁰ Hari be fow, gila e tosooko on haa e burfo mawnude on, hibe habbii e makko, hibe wi'a: «Oo ko bawgal Alla wi'eteengal Mawngal ngal!»

¹¹ Tawi hibe habbinoo e makko sabu tawde gila neebii himo naldiniraynoo be mbilankaakuuji makko.

¹² Kono bay be hoolike Filiipu on feppinando be innde Iisaa Almasiihu on e Kibaaru Moyyo fii *laamu Alla ngun, onsay worbe e rewbe *lootaa maande kisiyee.

13 Sim'uunu kadi gomɗini. Bay o lootama maande kisiyee, tawi o seedataa e Filiipu. O watti yi'ude maandeeji mawɗi e kaawakeeji moyyi ka wafata, o ɗaldɗi fii ɗun.

14 Nde bee sahaabaabe wonbe Yerusalaam nanirnoo wonde hodube Samariya ben jabii daaluyee Alla on, be imminani be Petruusu e Yuuhanna.

15 Ben ari ka mabbe, be toranii be fii yo be hebu *Ruuhu Seniido on.

16 Ko fii hari Ruuhu Allaahu on jippaaki e hoore hay gooto e mabbe taho, hari ko maande kisiyee tun be lootaa e innde Iisaa Joomi on.

17 Onsay Petruusu e Yuuhanna *fawi juude mun ɗen e hoore mabbe, ben hebi Ruuhu Seniido on.

18 Bay Sim'uunu ndaarii tawii ko nde sahaabaabe ben fawunoo juude mun ɗen e hoore mabbe si be okkaa Ruuhu Allaahu on, onsay o addani be mbuudɗi, o wi'i be:

19 «Yedee lan min kadi ngal bawgal, fii yo tawu kala mo mi fawi juude an ɗen e hoore mun hebay Ruuhu Seniido on!»

20 Kono Petruusu wi'i mo: «Yo kaalisiiji maa ɗin halkodu e maa, bay hida sikka dokkal Alla ngal ko kaalisi heborta!

21 Ko fii a alaa gebal, a alaa ndondi e nder ɗun, bay bernde maa nden laabaa yeeso Alla.

22 Tuubu fii ɗii miijooji bondi wondɗi ka bernde maa, torodaa Joomiraado on no ɗi yaaforee si no gasa.

23 Ko fii mi yi'ii hida tumbii e nder hahhannde, hida humondiri e angal peewal.»

24 Onsay Sim'uunu jaabii, wi'i: «Onon tigi toranee lan Joomiraado on fii kon ko wi'udon wota hewtan.»

25 Bay ben dido be sahaabaafe ben imminoo gaynii fejjinde daaluyee Joomiraado on e seeditanagol mo, be yiltitii Yerusalaam. E nder yiltitagol mabbe ton, be waajii fii Kibaaru Moyyo on e nder kodooli Samariyankeebe duudu.

Fii ko Wadi kon hakkunde Filiipu e Nuunaado mo Ecopii on

26 Malaa'ikaajo Joomiraado on feepani Filiipu, wi'i mo: «Immo jokkaa laawol iwungol Yerusalaam yaari Gaaza, dun ko ngol ka sengo ley, yaarungol ngol ka wulaa.»

27 Onsay o immii o yahi, o haccii gorko *nuunaado mo Ecopii toowa ndarndeejo e nder laamateeri ndi debbo wi'eteedo Kandaas laamii e mun Ecopii. Tawi ko on gorko halfinaa ngaluuji on debbo fow, tawi on no arnoo Yerusalaam fii rewugol Alla.

28 Ko on yiltitotoo Ecopii, tawi himo joodii e hoore *giri-giriwal makko ngal pucci poodata, himo jangora deftere annabi Isaaya nden.

29 Onsay Ruuhu Allaahu on yamiri Filiipu, wi'i: «Wuggo, hewtitodaa oo mo giri-giriwal.»

30 Onsay Filiipu dogi. Bay o badike on mo Ecopii, o nani on no janga deftere annabi Isaaya nden. O landii mo, o wi'i: «Hara hida faamude koo ko wondaa jangude?»

31 On gorko jaabii, wi'i: «Ko honno mi faamirta si goddo sifanaaki lan?» Onsay o noddi Filiipu yo o yawu, o joodoo takko makko.

³² Tawi ko oo aaya doo o wonnoo jangude:
«Himo dowiraa wa baalii hirsoyteengii,
hara o udditaali hunduko,
wa baalun mbobidankun tayoowo kun
leebi.

³³ E nder ko o hayfinaa kon, be fanni mo goonga.
Hara non ko hombo fillitotoo fii jamaanu
makko ngun?
Ko fii ngurndan makko dan tayaama ka
hoore leydi.»[¶]

³⁴ Bay kanko nuunaado on o gaynii jangude dun,
onsay o wi'i Filiipu: «Mi torike ma, andinan ko
hombo oo annabaajo wowli fii mun, si ko kanko
tigi maa si ko goddo goo?»

³⁵ Onsay Filiipu yetti haala kan, o fufdorani mo
on aaya mo o jangi, o fejjinani mo Kibaaru
Moyyo Iisaa on.

³⁶⁻³⁷ E nder yaadu mabbe ndun, be yi'oyi ka
ndiyan woni. Onsay nuunaado on wi'i: «E
hino ndiyan, ko hondun hadatammi *looteede
maande kisiyee?»[¶]

³⁸ Onsay on nuunaado yamiri yo giri-giriwal
ngal darne, o ukkodi e Filiipu ka ndiyan, on looti
mo don maande kisiyee.

³⁹ Bay be yawii ka ndiyan, Ruuhu Joomiraado
on jilii Filiipu, nuunaado on yiitaali mo hande
kadi. O jokkiti laawol makko e hoore himo weltii.

[¶] **8:33** 8.33 Isa. 53.7-8 **¶ 8:36-37** 8.37 Bindi goo no beyditi
dun ka lannoode aaya on: *Onsay Filiipu wi'i mo: «Si tawii hida
gomdini ittiri bernde maa nden fow, haray no gasa.» Onsay
nuunaado on wi'i: «Mid'o gomdini wonde Iisaa Almasiihu on ko
Bid'o Alla.»

⁴⁰ Filiipu kaɓun taw tun no Asduuda. Gila d'on o waajii fii Kibaaru Moyyo on e ca'e de o rewi e mun den fow haa o hewti Seezariiya.

9

Fii no Saawulu Gomɗiniri (Sah. 22.6-16, 26.12-18)

¹ Kono tawi Saawulu kaɓun no wafii ka wonkii mun kambirangol taalibaabe Joomi on mayde. Kanko Saawulu o yahi ka *yottinoowo mawɗo sadaka on,

² o wi'i on yo o windu bataake haa e dee juulirde Yahuudiyankeefe wond'e Damaasi, fii no o andira si tawii no woodi ton worbe maa rewbe jokkuɓe laawol Iisaa ngol, o yaha o haɓɓoya be, o adda Yerusalaam.

³ Bawto d'un, bay o yahii haa o fadike Damaasi, tun nde wootere ndaygu iwri ka kammu ari, hundi mo.

⁴ O yani kisan ka leydi, o nani hawa no wi'a mo: «Saawulu, Saawulu, ko fii hondun wondaa mi cukkanaade?»

⁵ On jaabii, o wi'i: «Ko an hombo nii, yaa an Joomi an?»

Onsay kanko Joomi on o jaabii mo, o wi'i: «Ko min woni Iisaa on mo wondaa cukkaade.

⁶ Immo naataa e ndee saare d'oo, ben yeetoto ma ko haanudaa wafude.»

⁷ Tawi ben be o yaadaynoo no darii mbobid'i hakkee kulol. Hiibe nanaynoo kadi kan hawa, kono be alaa yi'ude hay gooto.

⁸ Onsay Saawulu immii ka leydi. Fii kala gite makko den no udditinoo, kono tawi o alaano

yi'ude hay huunde. Be d'owiri mo juufde makko den haa Damaasi.

⁹ O woniri non balde tati o yi'aali, e hoore d'un o jaamaa, o yaraa.

¹⁰ Kono tawi taalibaajo no Damaasi don wi'eteedo Hanaaniya. Joomi on feppinani mo, wi'i: «Hanaaniya!»

O jaabii: «Naamu, yaa an Joomi!»

¹¹ Kanko Joomi on o wi'i mo: «Immo yahaa e ngal d'atal wi'eteengal Feewungal, landodaa fii oo wi'eteedo Saawulu mo Tarsiisu wondo ka galle Yahuuda, himo toraade don.

¹² E nder ko o torotoo kon, o feppinanaa, o yi'i goddo no wi'ee Hanaaniya, on no naata *fawa juude mun den e hoore makko fii yo o wuntu.»

¹³ Hanaaniya jaabii, wi'i: «Joomi an, mi nanirii buy no wi'a wonde on neddo wadii boneeji duudufuɗi e hoore laabube maa ben Yerusalaam.

¹⁴ Awa doo kadi hooreebe yottinoobe sadaka ben no newnani mo haɓɓugol kala jantotoodo innde maa nden.»

¹⁵ Kono Joomi on wi'i mo: «Yahu, ko fii on neddo ko aala mo mi subii fii ko lollina innde an nden yeeso be wonaa Yahuudiyanke ben e lambe ben e yeeso *Banii-Isra'iila'en.

¹⁶ Awa kadi mi hollay mo ko ittiri haa honto o tampirta innde an nden.»

¹⁷ Onsay Hanaaniya yahi. Bay o hewtii e ndun suudu ka on woni don, o fawi juufde makko den e hoore Saawulu, o wi'i: «Ko an yo Saawulu musiddo an, ko Joomi lisaa, on feenando ma ka laawol fewndo arataa, woni ko imminimmi fii yo

a wuntu, awa kadi fii yo a heewu *Ruuhu Seniido on.»

¹⁸ Don kisan ko wa'itata wa kobolle iwi ka gite makko, saami, o wunti, o immii, o *lootaa maande kisiyee.

¹⁹ Bawto d'un bay o jaamii, o hetti doole makko den.

Fii no Saawulu Seeditorani Iisaa Almasiihu on

O wontidi e taalibaabe wonnoobe Damaasi don ben e nder balde.

²⁰ O fuddii kisan waajaade fii Iisaa ka juulirde, o wi'a jaka ko oo nun woni *Bid'do Alla on.

²¹ Nanunoobe d'un ben fow ḡalḡi fota, be wi'i: «Hinaa oo giddanaynoo mulugol ben jantotoobe ndee innde Yerusalaam? Hinaa ko addunoo mo kadi ko fii nangugol ben wonnoobe jantaade nde, naba be yeeso hooreebe yottinoobe sadaka ben?»

²² Tawi kanko Saawulu himo ḡurtude tun beydaade, himo ḡaldiniraynoo Yahuudiyankeebe wonnoobe Damaasi ben e dow ḡanginirangol be pellital wonde ko Iisaa woni *Almasiihu on.

²³ Bay wontii don haa neebii, Yahuudiyankeebe ben diisondiri fii warugol mo.

²⁴ Kono Saawulu humpitii fii kan janfa maḡḡe. Tawi ben no aynunoo dame den jemma e ḡalorma fii no be warira mo.

²⁵ Onsay taalibaabe ben yettiri mo jemma, tumbi e nder debeere, be yawtini mo maadi ndin.

²⁶ Bay kanko Saawulu o hewtii Yerusalaam, o ḡaḡḡi no o wontidira e taalibaabe ben, kono tawi

fow no hulunoo mo, awa kadi hari be hoolaaki o wontii taalibaajo.

²⁷ Onsay Barnabaasi yetti mo, nabi takko *sahaabaafe ben. O sifanii be ko honno kanko Saawulu o yiidiri e Joomi on fewndo o yahata Damaasi e ko hondun Joomi on yewti mo e ko pellital hongal o waajori Damaasi e innde Iisaa.

²⁸ Gila fun, tawi o hayloday e mabbe Yerusalaam, o yewtira kadi pellital e innde Joomi on.

²⁹ Tawi himo yewtidaynoo kadi, yeddondira e Yahuudiyankeebe wowloobe haala Gereeki ben, kono tawi ben kadi no dabude no warira mo.

³⁰ Bay kambe sibbe wonbe e laawol gootol ben be humpitike fun, be nawri mo Seezariiya, be itti mo don kadi, be nabi mo Tarsiisu.

³¹ Tawi buttu no wonani *moftal ngal e nder dee leyde doo fow, fun ko dee diiwe Yahuuda e Jaliilu e Samariiya. Tawi hibe mawnude e nder gomdinal ngal, awa kadi hibe wuuri e nder yankinaare Joomiraado on, hibe beydorde kadi ballal Ruuhu Seniido on.

Fii no Iiniiya Ndikkiri e fii Wurniteede Taabiita

³² E nder ko Petruusu jindata e nokkeeli din fow kon, o yahi ka bee gomdinbe hodube Lidaa.

³³ O tawi don goddo, maaya-banduujo, no waalii e danki gila duubi jeetati, on no wi'ee Iiniiya.

³⁴ Kanko Petruusu o wi'i mo: «Iiniiya, Iisaa Almasiihu on sellinii ma! Immo an tigi, weyyitaa danki maa kin!» O immii kisan.

³⁵ Bay hodube Lidaa ben e bee ka hollaande Saruuna fow yi'ii fun, be gomdini Joomi on.

³⁶ Tawi kadi debbo okkaynoofo fota, wafa kuude moyye, no hodunoo Jaffaa, on no wi'ee Taabiita. (Ko woni firo d'un e haala Gereeki ko Dorkaas.)

³⁷ On debbo nawni e den balde don, o maayi. Bay be gaynii fewnude mo, be nabi mo, be wallinoyi e nder suudu goo ka koore dow.

³⁸ Nde tawnoo Lidaa e Jaffaa wodondiraa, awa kadi hari taalibaafe ben andii wonde Petruusu no Lidaa don, be immini yimbe dido ko yahana mo, wi'a: «Yandi men torike ma arugol tinna, hara a neebaali.»

³⁹ Onsay Petruusu immii, yaadi e mabbe. Bay o hewtii, be yawni mo ka koore e ndun suudu. Rewbe keynguube ben fow badii mo no wulla, e hoore hibe holla mo dolokkaaji e burmusuuji di kanko Dorkaas o moyyinaynoo wa fewndo ko o wondi e mabbe.

⁴⁰ Onsay kanko Petruusu o yaltini be fow ka yaasi, o jiccii, o torii. Bawto d'un o fewtiti furee on, o wi'i: «Taabiita, immo!» Onsay kanko Taabiita o udditi gite den, o yi'i Petruusu, o immii, o joodii.

⁴¹ Kanko Petruusu o nangi mo jungo ngon, o immini, o noddi gomdinbe ben e keynguube ben, o watti mo e juude mabbe e hoore ko o wurdo.

⁴² Dun andii e nder Jaffaa fow, buy gomdini Joomi on.

⁴³ Kanko Petruusu o weeri Jaffaa don seeda ka garankeejo no wi'ee Sim'uunu.

10

Fii no Korneliyuusu Gomdiniri

¹ Tawi godfo no Seezariiya don kadi wi'eteedo Korneliyuusu, on ko yeesojo goo e nder dental suufaabe wi'eteengal dental be Itali.

² Tawi on ko dewo, kanko e yimbe suudu makko ndun fow hibe hulaynoo Alla, awa kadi himo wallaynoo miskinbe fota, duumoo e toragol Alla.

³ Fewndo ka baawo fanaa, o feppinanaa, o yi'i ko laabi poy, malaa'ikaajo Alla no naata ka makko. On malaa'ikaajo noddi mo, wi'i: «Korneliyuusu!»

⁴ Kanko Korneliyuusu o punnii mo e hoore himo huli. O wi'i malaa'ikaajo on: «Ko hondun wadi Koohojo?»

Kapun malaa'ikaajo on wi'i mo: «Torndeeji maa din e dokke de okkordaa miskinbe ben yentinaama fii ko anditee yeeso Alla.

⁵ Jooni immin wofbe ko yaha Jaffaa addanoye godfo no ton no wi'ee Sim'uunu jammaado Petruusu.

⁶ Himo weeri ka garankeejo wi'eteedo kadi Sim'uunu, on no hodi ka daande baharu.»

⁷ Nde on malaa'ikaajo yewtudo mo dun yahirnoo, kanko Korneliyuusu o noddi kisan kurkaaduube makko dido e suufaajo dewo Alla goo tawanoodo e ben be o halfinaa.

⁸ Bay o gaynii be sifanaade dun fow, o immini be Jaffaa.

Fii ko Petruusu Feppinanaa kon

⁹ Bimbi nden pande nde tawnoo hibe ka laawol, awa kadi be badike saare nden, Petruusu kadi yawi ka fowtorde hoore suudu tumbere jalorma fii toragol Alla.

10 O weelaa, o faalaa ko o jaama. Wa fewndo ko o defantee, o feppinanaa godfun,

11 o yi'i kammu ngun no udditii, o haynii huunde nanditaynde e sollewol fontiingol njanol jogaangol e cobbi dfin nay no tippoo waaloo ka hoore leydi.

12 Tawi no e maggol kulle yaarayde koyde nay den fow e kala kulle daasotoode ka hoore leydi e colli wiirooji dfin fow.

13 O nani hawa no wi'a mo: «Petruusu! Immo waraa, jaamaa!»

14 Kono kanko Petruusu o wi'i: «Oo'o Joomiraado! Ko fii mi jaamaali haa hande ko tuuni maa ko laabaa!»

15 Ka d'immun o nani hawa kan no wi'a mo: «Wota a jogor ko Allaahu on laabini kon wa ko tuuni.»

16 Dun wadiri non haa laabi tati. Bawto d'un, nden huunde yentinaa kisan ka kammu.

17 Wa fewndo ko kanko Petruusu o jibii fii ko o feppinanaa kon, tawi e hino yimbe ka dambugal, d'un ko bee be Korneliyuusu immini, humpitiibe fii nduu suudu Sim'uunu.

18 Be noddii, be landii si ko d'oo oo wi'eteedo Sim'uunu jammaado Petruusu weeri.

19 Fewndo ko Petruusu miijotoo fii ko o feppinanaa kon, Ruuhu Allaahu on wi'i mo: «E hino yimbe tato ka landotoo fii maa.

20 Immo tippodaa, yaadaa e maabbe, hara a sikkitaaki, ko fii ko min immini be.»

21 Onsay kanko Petruusu o tippii, o wi'i be: «E hino lan. Ko min wondon landaade fii mun. Ko fii hondun addi on d'oo?»

22 Be jaabii mo, be wi'i: «Ko hooreejo dental suufaabe wi'eteedo Korneliyuusu, aaden feewudo, huloowo Alla, mo jamaa Yahuudiyanke fow joganii kongol moyyol, woni ko malaa'ikaajo laabudo andini wonde yo o adde ka suudu makko fii hedagol kongudi maa din.»

23 Onsay kanko Petruusu o werni be.

Bimbi nden pande, o immii, o yaadi e mabbe. Sibbe goo be Jaffaa dowti mo.

24 Bimbiti nden pande o hewtoyi Seezariiya, tawi kanko Korneliyuusu himo habbi be, tawi himo nodditi sibbe makko ben e yiibe makko hibbu be ben ka makko.

25 Bay kanko Petruusu o hewtii, Korneliyuusu yahi jabbagol mo, yani ka ley koyde makko, o sujani mo.

26 Kono kanko Petruusu o banti mo, o wi'i: «Immo, min kadi ko mi neddo!»

27 E nder ko o yewtidata e makko kon, bay be naatii, be tawi yimbe buy no moobii ton.

28 Onsay kanko Petruusu o wi'i be: «Hidon andi Yahuudiyankejo no tonanaa ka takkondira e mo wonaa Yahuudiyanke maa ka on naata ka makko. Kono min, Alla hollii lan, haanaa ka goddo wi'a hay gooto no tuuni maa laabaa.

29 Ko dun wadi, bay on imminii ko yahanammi, mi arii e hoore mi sattinaali. Jooni non mi landike on, ko fii hondun addirdon mi?»

30 Korneliyuusu wi'i mo: «Hari mido toroo Alla ka suudu an ka baawo fanaa, mi yi'i gorko borniido concii jalbudi no darii yeeso an, gila dun wadii nii balde nay.

31 On wi'immi: «Korneliyuusu, torndeeji maa dīn jabaama, Alla kadi maanditike dokke de okkorɗaa misikinbe ben.

32 Jooni immin ko yaha Jaffaa, addane oo wi'eteedo Sim'uunu jammaado Petruusu. On no weeri e suudu garankeejo no wi'ee kadi Sim'uunu ka daande baharu.»

33 Don kisan mi immiini ko yahane, an kadi a moyyini ko arɗaa kon. Jooni non, men fow meden doo yeeso Alla fii hedagol ko Joomiraado on yamir-maa kon fow.»

34 Onsay Petruusu yetti haala kan, wi'i: «Ka haqiiqa mi faamii dūn, fow no fota yeeso Alla.

35 E nder leyyi dīn fow, kala huludo mo, jokki peewal, o jabanay ontigi.

36 O tippinani *Banii-Isra'iila'en daaluyee on, fii ko feɗɗinana be Kibaaru Moyyo wondudo e buttu on, rewruude e Iisaa Almasiihu on, on Joomi yimbe ben fow.

37 Onon tigi hidon andi ko feyyunoo kon Jaliilu, haa hewtoyi diiwal Yahuuda ngal fow, bawto *lootagol maande tuubuubuyee ko Yaayaa waajinoo fii mun kon.

38 E ko honno Allaahu on yediri Iisaa, oo jeyaado Naasirata, *Ruuhu Seniido on wondude e bawgal, dūn ko on yahaynoodo hen fow, wada moyyere, sellina be jinna nangunoo fow, sabu tawde Alla no wondunoo e makko.

39 «Ko men seedee kadi ko o wadi kon fow e nder ndii leydi Yahuudiyankseebe haa nabani Yerusalaam. Be wariri mo fempugol mo e leggal, wenga.

⁴⁰ Allaahu on immintini mo ka jalaande tam-mere, o newnani mo kadi hollitagol,

⁴¹ hinaa non e yimbe ben fow, kono e seedebe be Allaahu on subinoo aranun ben, d'un ko menen bee jaamidube e makko, yaridi bawto immintineede makko e hakkunde maybe ben.

⁴² Kanko Iisaa o yamiri men waajagol jamaa on, fellintinana be wonde Allaahu on todfike mo kanko tigi jaawoowo wurbe e maybe.

⁴³ Awa kadi annabaafe ben fow seeditaninoko mo wonde kala gomdindo mo hebay yaafuyee junuubaaji e innde makko.»

⁴⁴ Nde tawnoo Petruusu no waajaade fii d'un, Ruuhu Seniido on tippii e ben wonnoobe hedaade ngol kongol don fow.

⁴⁵ Gomdinnoobe sunninaa ben fow, d'un ko bee be Petruusu ardi, naldi fii ko be wonaa Yahuudiyanke ben okkaa kon Ruuhu Seniido on.

⁴⁶ Ko fii hari hibe nanaynoo hibe wowla e *haalaaji janani, manta Alla.

Onsay Petruusu yetti haala kan, wi'i:

⁴⁷ «E hara en salanto bee hebube Ruuhu Seniido on ndiyan ko be loitora maande kisiyee wano hebirden non enen kadi?»

⁴⁸ Onsay o yamiri yo be loote maande kisiyee e innde Iisaa Almasiihu on. Kambe kadi be torii mo wondugol e maabe e nder balde.

11

Fii no Petruusu Siforani Gomdinbe ben Yerusalaam

¹ Sahaabaafe* wonbe ka diiwal Yahuuda ben e be be wondi e laawol gootol ben, nani wonde

be wonaa Yahuudiyanke ben jabii daaluyee Alla on.

² Bay kanko Petruusu o yahii Yerusalaam, gomdinbe sunninaa ben banniti mo, feli, be wi'i:

³ «A naatii ka be *sunninaaka ben, awa kadi a jaamidii e mabbe!»

⁴ Onsay Petruusu nangi be sifanagol fii dun,

⁵ o wi'i: «Fewndo ko mi woni ka saare Jaffaa, hari mido toroo Alla, mi feppinanaa goddfun. E nder dun, mi yi'i huunde nanditaynde e sollewol fontingol njanol jogaangol e cobbi din nay no tippoo tawammi.

⁶ Bay mi ndarii dun, mi tenyinii, mi yi'i ton kulle yaarayde koyde nay den ka hoore leydi e kulle buruure den e kulle daasotoode den e colli wiirooji din.

⁷ Mi nani hawa no wi'ammi: <Petruusu, immo waraa, jaamaa!>

⁸ Kono mi wi'i: <Oo'o Joomiraado! Ko fii haa hande ko tuuni maa ko laabaa naataali ka hunduko an!>

⁹ Ka dimmun hawa kan fillitii ka kammu, wi'immi: <Wota a jogor ko Allaahu on labbini kon wa ko tuuni.>

¹⁰ Dun warri non haa laabi tati, onsay fow yentinaa ka kammu.

¹¹ «Tun mi yi'i yimbe tato imminaaabe e an iwruube Seezariiya no ara ka suudu ka men woni don.

¹² Ruuhu Allaahu on yamirimmi yaadugol e mabbe, hara mi sikkitaaki. Ko bee musibbe doo njeegoo downtimmi haa men naatoyi ka galle Korneliyuusu.

¹³ On sifanii men ko honno o yiiri malaa'ikaajo on no darii ka suudu makko, e ko o wi'i mo: <Immin ko yahana oo wi'eteedo Sim'uunu jammaado Petruusu wondo on Jaffaa.

¹⁴ On yeetoto ma kongudi di dadirtaa din, an e beynguure maa nden fow.>

¹⁵ «Bay min kadi mi nanganii yewtugol, *Ruhuhu Seniido on tippii e wonbe don ben wano o tippornoo non e men ka fudfoode.

¹⁶ Onsay mi anditi ngol daalol ngol Joomi on wi'unoo wonde: <Yaayaa kapun ko ndiyan lootiraynoo, kono onon ko Ruuhu Seniido on lootirtedon.>

¹⁷ Bay Allaahu on yedii be kambe kadi ko o yedunoo en kon, enen bee gomdinbe Iisaa Almasiihu Joomi on, hari ko mi hombo haa ka mi dartoo Alla?»

¹⁸ Bay gomdinbe sunninaa ben nanii dun, be fanki, be manti Alla, e hoore hibe wi'a: «Allaahu on yedii be wonaa Yahuudiyanke ben tuubuubuyee fii no be hebira ngurndan!»

Fii no Moftal ngal Sinciraa ka saare Antiyoosi-Sirii

¹⁹ Saakitinoobe ben sabu bittineede bawto waregol Astefaana, be yahi haa Fenisii e ka suriire Siipuru e haa Antiyoosi-Sirii. Tawi be alaa banganande hay gooto daaluyee on si wonaa Yahuudiyankebe ben.

²⁰ Hebii ton e hakkunde ben saakitinoobe, be Siipuru e be Sirenii, arbe Antiyoosi-Sirii, yewti bee *Gereekiyankebe, feppinani be fii Kibaaru Moyyo Iisaa Joomi on.

21 Tawi jungo Joomiraado on no e hoore mabbe, yimbe buy gomdini, jabi Joomi on.

22 Nde *moftal ngal Yerusalaam humpitinoo d'un, ben kadi immiini Barnabaasi ko yaha Antiyoosi-Sirii.

23 Bay o hewtii, o yi'ii moyyere Alla nden, o weltii, o wakkilini be fow catorgol e Joomi on bernde tabitunde,

24 ko fii hari on ko aaden moyyo heewudo gomdinal e Ruuhu Seniido on. Konu yimbe duudungu jokki Joomi on.

25 Onsay Barnabaasi yaari Tarsiisu fii yahangol Saawulu.

26 Bay o tawii mo, o ardi e makko Antiyoosi-Sirii. E nder hitaande fow hiibe tawdeede e tumbondire moftal ngal, e hoore d'un hiibe jannude jamaa yimbe duudube. (Ko Antiyoosi-Sirii don taalibaabe ben attaa noddeede *Almasiiyaabe.)

27 E nder den balde don, haaloobe ko Alla longini d'un iwi Yerusalaam, ari Antiyoosi-Sirii.

28 Goddo e ben no wi'ee Agabuusi, on immii *hiitii tippude e Ruuhu Allaahu on, o wi'i wonde heege moolanaange wafay e aduna on fow. (Dun wadi-le e fewndo laamu Kuloodiyuusu.)

29 Taalibaabe ben anniyii wonde mo bee e mabbe wallitoto musibbe mabbe wonbe ben ka diiwal Yahuuda embere taaqa mabbe on.

30 Be wadi d'un, be watti e juude Barnabaasi e Saawulu yo ben nabu, jonna ardotoobe moftal ngal ben.

*Fii no Yaaquuba Wariraa e no Petruusu Soki-
raa*

¹ Ko e fewndo on saa'i, oo lando wi'eteedo *Heroodu nangi wobbe e *moftal ngal fii lettugol be.

² O wariri Yaaquuba kaafa, d'un ko oo koti-raawo Yuuhanna.

³ Nde o ndaarunoo o tawi d'un no wela Yahu-udiyankeebe ben, o nangi Petruusu kadi. Dun hawrondiri e *Juldeere Bireedi de Aldaa e Lewen nden.

⁴ Bay o nangii mo, o ferii mo ka kaso, o itti mojobe nay ko ayna mo, mojobere kala suufaabe nayo. Hari e miijo makko ko si *Juldeere Yawta-neede nden feyyii o jaawa mo yeeso jamaa on.

⁵ Ko kanko Petruusu o woni ka kaso, moftal ngal duumii e toranagol mo Alla.

⁶ Weetaynoo Heroodu jaawa mo, e on jemma mun, tawi kanko Petruusu himo jolkaa jolokooje didi, daanii hakkunde suufaabe dido, tawi aynoobe kaso ngon no dartori ka dambugal.

⁷ Onsay malaa'ikaajo Joomiraado on feepani mo, ka o wonnoo don ndaygi. O findiniri mo kanko Petruusu mbaabugol mo ka becce, o wi'i mo, «Immo tinna!» Jolokooje wonnoode ka juude makko den yani.

⁸ Malaa'ikaajo on wi'i mo kadi: «Habbu duhol maa ngol, wattodaa pade maa den.» O wadi d'un. Malaa'ikaajo on wi'i mo: «Waano burmusu maa on, jokkaa mi.»

⁹ Petruusu yalti, jokki mo, tawi o andaa si ballal malaa'ikaajo on ko goonga, tawi himo sikka ko feepinannde tun o hebi.

10 Bay be feyyii ayninaabe yeeso ben e hikkube don ben, haa be hewtii ka baafal njandi feyyeteengal si yahee ka saare, onsay ngal udditanii hoore maggal yeeso maβbe, be yalti, be yaadi haa e laawol. Tun malaa'ikaajo on seedi e makko.

11 Kanko Petruusu o hetti non hakkil, o wi'i: «Jooni non, ka haqiiqa, mi andii wonde Joomiraado on imminii malaa'ikaajo mun on, o sortii lan e juude Heroodu e kala ko jamaa Yahuudiyankeebe ben tijjinoo e hoore an.»

12 Bay o faamii ko wadi kon, o yahi ka galle Mariyama yumma Yuuhanna jammaado Markuusa, ka wofbe moobinoo no toroo.

13 Bay o hodfike baafal ngal ka naatirgal, jiwo kurkaadujo no wi'ee Rodaasi badoyii fii andugol ko hombo.

14 Bay o anditii hawa Petruusu kan, hakkee ko o weltii, doo yo o udditu baafal ngal, o yahi taho, o andinoyi beya wonde Petruusu no ka naatirgal.

15 Ben wi'i mo: «A feetii!» Kono o wi'i ko goonga. Ben wi'i: «Awa ko malaa'ikaajo makko on!»

16 Kono tawi Petruusu no jokki tun hoddfagol. Bay be udditoyii, be yi'ii mo, be njaldi fota.

17 O fankiniri be yeyangol be juude makko den, o sifanii be ko honno Joomiraado on yaltiniri mo ka kaso. O yamiri be, o wi'i: «Andinee dun Yaaquuba e musidal ngal.» Onsay o yalti don, o yaari nokku goo.

18 Bay weetii, jiiboldu tiidundu wadi e hakkunde suufaabe ben, be woni e landondirgol ko honto Petruusu woni.

¹⁹ Heroodu kadi d'abbiti mo, kono o yi'aali mo. O landii suufaabe ben, o yamiri yo be ware. Onsay kanko Heroodu o iwi ka diiwal Yahuuda don, o yaari Seezariiya fii wonugol ton.

Fii no Heroodu Maayiri

²⁰ Tawi kanko Heroodu himo habidi e Tiriiriyankooɓe ben e Siduunayankooɓe ben. Be ari be tawi mo e nder nanondiral maɓɓe. Bay be hettii Balastuusa oo dankotoodo kaybonru lando on, be torii buttu, sabu tawde ko leydi on lando tambitinoo leydi maɓɓe ndin.

²¹ Bay palaande nde be haldunoo nden hewtii, kanko Heroodu o bornii concii makko laamu din, o joodii ka jullere makko laamu, o yewti be kambe jamaa on.

²² Jamaa on nangi ewnagol wi'a: «Kaa hawa ko hito allaaɓo nii, hinaa hawa neddo!»

²³ Don kisan malaa'ikaajo Joomiraado on libi nawnaare e makko, sabu tawde o jonnitaali Alla mangural ngal, o yilmi, o maayi.

²⁴ Kono daaluyee Alla on furti yaajude.

²⁵ Bay Barnabaasi e Saawulu gaynii golle mun den Yerusalaam, be yiltitii Antiyoosi-Sirii, be nabori Yuuhanna oo jammaado Markuusa.

13

Fii no Ruuhu Seniido on Subori Barnabaasi e Saawulu

¹ Tawi haaloobe ko Alla longini dun e jannoobe no e nder *moftal wongal ngal Antiyoosi-Sirii, ben-le ko Barnabaasi e Sim'uunu jammaado Baleejo, e Lukiyuusi, oo mo Sireonii, e Saawulu

e Manayiina, d'un ko oo ne'idaado e *Heroodu lando diiwal ngal.

² E nder ko be rewaynoo Joomiraado on kon, be hoora, *Ruuhu Seniido on wi'i be: «Wadane lan Barnabaasi e Saawulu feere fii golle de mi noddiri be den.»

³ Bay be gaynii hoorude toroo, be *fawi juude mabbe den e hoore Barnabaasi e Saawulu, be nuli be.

Fii no Barnabaasi e Saawulu Yaari ka Suriire Siipuru

⁴ Ben be Ruuhu Seniido on immini, d'un ko Barnabaasi e Saawulu, be yahi Seluusi, be bakii don e laana ndiyan fii yahugol Siipuru.

⁵ Bay be hewtii Saalamini, be fejjini daaluyee Alla on ka juulirde Yahuudiyankeebe ben. Tawi hibe wondi e oo wi'eteedo Yuuhanna jammaado Markuusa fii ko wallitoo be.

⁶ Bawto d'un, bay be tayitoyii ndee suriire fow haa be hewtoyii Paafuusa, be tawi don mbileejo goo, tawi on ko Yahuudiyankeejo waditiido annabaajo, tawi on no wi'ee Bar-Iisaa.

⁷ Tawi himo wondi e on addaado lamminaa ngal diiwal, d'un ko oo wi'eteedo Sargiisu Puulusa, tawi on lando ko jooma-hakkiljo. On lando noddii Barnabaasi e Saawulu bay himo faalanoo nanude daaluyee Alla on.

⁸ Kono oo wi'eteedo Elimaasi, d'un ko mbileejo on, (ko fii ko non innde makko nden firiraa), o dartii be, tawi himo dafsbude fii no o bonnira gomdinal lando on.

9 Onsay Saawulu, himo wi'ee kadi Puulusa, heewudo Ruuhu Seniido on, tenyini on mbileejo, o wi'i:

10 «Ko an yo heewudo kala noone yoyre e bonki, bidfo Ibuliisa, gano kala peewal, a accataa bonnugol laawi feewudi Joomiraado on?

11 Jooni non hedo! Joomiraado on fawete jungo, wumaa, wona e saa'i mo a yi'ataa naange ngen.» Don kisan nibbitani mo, niwre tiidunde yani e makko, o woni e memugol, tawi himo dabba wobbe ko dowa mo.

12 Bay on lando yi'ii kon ko wadi, o naldi fii jannde Joomi on, o gomdini.

Fii no Puulusa e Barnabaasi Waajori ka Saare Antiyoosi-Pisidii

13 Bay kanko Puulusa e wondibbe makko ben be iwii Paafuusa, be bakii don e laana ndiyan fii yahugol Pergii, don ko e nder ndii leydi wi'eteendi Pamfilii. Bay be hewtii don, Yuuhanna jammaado Markuusa on seedi don e mabbe, o yiltitii Yerusalaam.

14 Bay be iwii Pergii, be jokkitii laawol mabbe haa be hewti ka saare Antiyoosi-Pisidii. Be naati don e nder juulirde, be joodii, don hawri e *jalaande fowteteende, don ko e *aseweere nden.

15 Bay fii Sariya on e fii annabaabe ben gaynaama jangeede, yeesoobe juulirde nden immini wobbe e mabbe ko wi'a be: «Musibbe, si tawii hidon mari kongudi wakkilinaydi jamaa on, haray yewtee.»

¹⁶ Onsay kanko Puulusa o immii, o townani be jungo, o wi'i: «Ko onon yo *Banii-Isra'iila'en e onon bee huloobe Alla, heditee!

¹⁷ Alla oo jamaa Isra'iilayankeebe subike baabiraafe men ben, on Yajnufo kadi oo jamaa fewndo ko be woni tunarankeebe e nder ndii leydi *Misira, o yaltiniri be ton kadi sookewo makko dolnungo ngon.

¹⁸ O mujjanii be kadi wa telen duubi cappande nay ka wulaa.

¹⁹ Onsay bay o mulii leyyi jeedidi e nder ndii leydi *Kanaana, o yefi baabiraafe men ben laraal leydi ben ndin.

²⁰ Dun fow wadi e nder duubi teemedde nay e cappande jowi.

«Bawto dun o addani be hooreebe, haa e fewndo annabi Samu'iila.

²¹ Bawto dun be torii hebugol lando. Onsay Alla addani be Saawulu bidfo Kiisi on, jeyaado e oo bolondaa *Buniyamiinu, ko laamoo be e nder duubi cappande nay.

²² Bay o follii ondon, o lamminani be Daawuuda, dun ko on mo o seeditornoo dundoo, o daali: <Mi taw Daawuuda mo Yassaa'u ko nedfo waalaniido lan e bernde, timminoowo faaleeji an din fow.>¶

²³ Kanko Puulusa o wi'i kadi: «Ko tippude e fodoore makko nden kanko Alla wadi si lisaa jibinaa e nder bolondaa Daawuuda on, fii ko wonana Isra'iila'en dandoowo.

²⁴ Ado o arude, hari Yaayaa waajike jamaa Isra'iilayankeebe ben fow fii *lootagol maande tuubuubuyee.

25 Fewndo kanko Yaayaa o timminaynoo golle makko den, o wi'uno: <Hinaa min woni on mo sikkudon, kono on no ara baawo an doo, on mo mi hewtaa hay firtugol boggi pafe mun!>

26 Kanko Puulusa o wi'i kadi: «Ko onon yo musibbe an, bibbe bolondaa Ibraahiima, e huloobe Alla wonbe hakkunde mon, ko haa e men enen ngol daalol kisiyee addaa.

27 Ko fii yimbe Yerusalaam ben e lambe mun ben andaali ko hombo woni Iisaa, awa kadi be faamaali konguɗi annabaabe wonaadi jangeede ɗin asewe kala, be laatiniiri ɗi jaawugol mo.

28 E hoore be hebaali hujja happando mo wareede, kono be torii Pilaatu yo o waru mo.

29 Be laatiniiri nii ko windinoo kon fii makko. Onsay be tippini mo ka *leggal altindiraangal, be wallini mo e nder qaburu.

30 Kono Allaahu on immintini mo e hakkunde maybe ben.

31 Ben yaadaynoobe e makko gila Jaliilu haa Yerusalaam, yi'itike mo e nder balɗe buy, ben ko seedebe makko jooni yeeso jamaa on.

32-33 «Menen, meden feppinande on wonde: Alla hunnii ko o fodunoo baabiraabe men ben kon e faybe maɓbe ben, ɗun ko enen. O hunniri ɗun immintingol Iisaa, tippude e ko windii kon ka beytol dimmol Zabuura, ka o wi'i ɗon:

<Ko an woni Bidɗo an on,
hande a wonii mo an.>^r

34 «Kon ko Alla immintini Iisaa e hakkunde maybe ben, hara o luttaali ka jolu, ko ɗun o daalunoo, o wi'i:

<Mi yeday on barkiiji laabudɗi holniidɗi

dī mi fodunoo Daawuuda dīn.>^s

³⁵ Kanko Puulusa o wi'i: «E hoore dūn, no wi'aa nokku goo kadi:

<Yaa an Alla, a jabataa Seniido maa on laato joldo.>^t

³⁶ Puulusa wi'i fahin: «Kono nde Daawuuda wadunoo faaleeji Alla dīn e nder jamaanu makko ngun, o maayuno, o tawtinaa baabiraabe makko ben, o noli.

³⁷ Kono on mo Allaahu on immintini laataaki joldo.

³⁸ «Ko onon non, yo musibbe amen, andee dey ko sabu makko kanko Iisaa fejjiniranadon yaafuyee junuubaaji dīn.

³⁹ Kala on hooliido mo jogorte feewudo e hoore kala ko on waawetanooke jogoreede feewudo e nder Sariya Muusaa on.

⁴⁰ Ko dūn wadi si men wi'ay on, reenee fii wota ko wi'aa kon ka defte annabaabe ben hawru e mon, dūn-le ko dundoo:

⁴¹ <Ndaaree onon bee yawitiibe, wonee ṅaldube, mulon!

Ko fii e fewndo mon,
mi waday kuugal ngal on sikkataano
hay si on sifanaama!> »^u

⁴² Bay Puulusa e Barnabaasi fokkitii yaltude ka juulirde don, be saatinaa e aseweere aroore nden, dūn ko jalaande fowteteende nden, fii yewtugol fii dūn.

⁴³ Bay mottondiral ngal lannii, Yahuudiyankeebe buy e naatube e diina Yahuudiyanke buy jokki

^s 13:34 13.34 Isa. 55.3 ^t 13:35 13.35 Zab. 16.10 ^u 13:41 13.41 Hab. 1.5

Puulusa e Barnabaasi, be yewtidi e maβbe. Onsay Puulusa e Barnabaasi wakkilini be fii tabitugol, habbitoo e moyyere Alla nden.

⁴⁴ E aseweere hikkunde don nden, fayda saare nden fow mottondiri fii hedagol daaluyee Joomiraado on.

⁴⁵ Bay Yahuudiyankeebe ben yi'ii on jamaa, be nawli, be yeddi ko Puulusa yewtaynoo kon, be hoyni mo.

⁴⁶ Onsay Puulusa e Barnabaasi yewtiri pellital, wi'i be: «Hari ko e mon taho daaluyee Allaahu on haananoo yottineede. Kono bay on bugitike, awa kadi on wadaali hoore mon handube e *ngurndan poomayankejan dan, men jaaray ka be wonaa Yahuudiyanke ben.

⁴⁷ Ko fii, ko nii Joomiraado on yamiriri men, o daali:

◁Mi subike on fii yo on wonan leyyi dfin ndaygu, e nabugol kisiyee on haa ka kattudi leyde.▷
»W

⁴⁸ Bay be wonaa Yahuudiyanke ben nanii dun, be weltii, be manti daaluyee Joomiraado on, tawnoobe no muuyanaa ngurndan poomayankejan dan ben fow gomdfini.

⁴⁹ Tawi daaluyee Joomiraado on no layude e nder leydi ndin fow.

⁵⁰ Kono Yahuudiyankeebe ben yuuni e maβbe rewbe teddinaabe rewoobe Alla, e mokobaabe saare nden, ben wadi jokke e hoore Puulusa e Barnabaasi, be radfii be ka diiwal maβbe.

⁵¹ Ko d̄un wad̄i si Puulusa e Barnabaasi honki mbullaari pade mun den e Yahuudiyankeebe wonbe ton ben, be yaari Ikoniim.

⁵² Fii kala d̄un wad̄ii, tawi taalibaabe wonbe Antiyoosi-Pisidii ben kan no heewi weltaare e Ruuhu Seniido on.

14

Fii Yaadu Puulusa e Barnabaasi ndun Ikoniim

¹ Bay Puulusa e Barnabaasi hewtii Ikoniim, be naatiri ka juulirde Yahuudiyankeebe ben. Noone no be yewtiri non wad̄i haa Yahuudiyankeebe d̄uudufe e *Gereekiyankeebe gomd̄ini.

² Kono Yahuudiyankeebe be gomd̄inaali d̄un ben yuuni be wonaa Yahuudiyanke ben fii yo ben wadu gomd̄inbe ben bone.

³ Kono laatii, be woni Ikoniim ko neebi, tawi hiibe yewtiraynoo pellital fii Joomiraado on, on Seeditantoodo daaluyee mun sulfu on, himo newnannoo be wad̄irgol juude mabbe den maandeeji e kaawakeeji moyyi yi'otoofi.

⁴ Onsay yimbe saare nden senditii, wobbe wontidi e Yahuudiyankeebe ben, wobbe kadi wontidi e *sahaabaabe ben.

⁵⁻⁶ Bay Puulusa e Barnabaasi humpitike wonde Yahuudiyankeebe ben e be wonaa Yahuudiyanke ben wondude e yeesoobe mabbe ben immanike be e feragol be kaaye, be tawi yo be yahu, be fattoyoo e dee ca'e jeyaade e ndii leydi wi'eteendi Likayonii, d̄un ko Listaara e Derbata, e ca'e heedufe d̄on den,

⁷ be woni e waajagol ton fii Kibaaru Moyyo on.

Fii no Puulusa Imminiri Maaya-Koydfeejo on Listaara

⁸ Tawi maaya-koydfeejo no Listaara don, hebidaado e boofoyaagal, mo yahaali haa hande,

⁹ tawi on no hefii ko Puulusa yewtaynoo kon. Puulusa tenyini mo, ndaari tawi himo mari gomdinal sellinayngal mo.

¹⁰ Onsay kanko Puulusa o ewnii, o wi'i: «Immo darodaa e hoore koyde maa den!» Tun o hawtii nde wootere, o nangi jindugol.

¹¹ Bay be yi'ii kon ko Puulusa wadi, jamaa on ewnii e haala Likayonii, be wi'i: «Allaabe be mbaadi neddanke tippike e men!»

¹² Be inni Barnabaasi Zafsa, Puulusa kapun Hermiisi, bay ko kanko joginoo kongol ngol.Y

¹³ Onsay oo wadoowo sadakaaji fii nduu allaaru mabbe wi'eteendu Zafsa, wonda ka yeeso saare, addi ga'i e *meetelli telen ka dambude saare, tawi kanko e jamaa on hibe woniri wadangol Puulusa e Barnabaasi sadaka.

¹⁴ Bay sahaabaafe ben nanii dun, dun ko Barnabaasi e Puulusa, be seeki dolokkaaji mabbe din, be wubbi, be ukkitoyii e hakkunde jamaa on e hoore hibe sonkana yimbe ben, wi'a:

¹⁵ «Ko hondun wadanton dun? Menen kadi ko men yimbe wano mo'on! Meden waajorde on wa Kibaaru Moyyo fii ittugol on e dii piiji mehi, ruttodon e Alla Wuurudo on, on Tagudo kammu e leydi e baharu e kala ko woni e mun.

Y **14:12** 14.12 Ndee innde wi'eteende «Zafsa» e haala Gereeki ko innde allaajo mabbe. «Hermiisi» on kadi ko yewtoowo kongudfi on allaajo mabbe.

16 E dñi jamaanuujii feyyuufi, o accuno leyyi dñin fow jokki faaleeji mun,

17 e hoore o accaali seeditorgol moyyere nde o wadata nden, dñun ko yedugol on ndiyan saayoojan iwruude ka kammu e saa'iiji moyyooji fii demal, e timminangol on neemaaji e hebbingol berde mon den welo-welo.»

18 Fii kala be yewtirii non, ko karahan be waawiri hadirde ben yimbe wadangol be sadakaaji.

19 Onsay Yahuudiyankeebe iwri Antiyoosi-Pisidii e Ikoniim, be murtini jamaa on, be hawtiti, be fidi Puulusa kaaye haa be sikki o maayii, be daasi mo, be nabi ka baawo saare.

20 Kono taalibaabe ben hundi mo, o immii, o naatiti ka saare. Bimbi nden pande kanko Puulusa e Barnabaasi be yahi Derbata.

Fii Yiltitagol Puulusa e Barnabaasi Antiyoosi-Sirii

21 Bay Puulusa e Barnabaasi waajike fii Kibaaru Moyyo on e nden saare haa be hebii taalibaabe duudube, onsay be yiltitii e dee ca'e doo, dñun ko Listaara e Ikoniim e Antiyoosi-Pisidii.

22 Be wallitii taalibaabe ben fii tiidingol berde mabbe den, be wakkilini be e duumagol e gomdinal ngal, be wi'i be: «Ko e nder tampereji buy naateten ka *laamu Alla!»

23 Be toddanii *moftal kala ko wonana dñun ardotoobe. Bay be gaynii hoorude toroo, be halfini be Joomiraado mo be gomdini on.

24 Bawto dñun, be tayitoyi ngal diiwal Pisidii, be yahi Pamfilii.

²⁵ Bay be waajike fii daaluyee Alla on ka saare Pergii, onsay be yahi Atalii.

²⁶ Be bakii don e laana fii yilitagol Antiyoosi-Sirii, ka be yettanoo don be halfinaa sulfu Alla on fii dee golle de be ari e laatinde doo.

²⁷ Bay be hewtii, be mottindiri moftal ngal, be fillitanii be ko Alla wadini be kon fow, e ko honno o udditirani be wonaa Yahuudiyanke ben dambugal gomdinal ngal.

²⁸ Onsay be wontidi e taalibaabe ben don ko neefi.

15

Fii Yewtere nden Yerusalaam

¹ Onsay wobbe iwri ka diiwal Yahuuda ari e jannugol musibbe ben, wi'a: «Si on sunninaaka tippude e aada Muusaa on, haray on waawetaake dandeede.»

² Bay yeddondiral njanal e yewtere tiidunde wonii hakkunde mabbe e Puulusa e Barnabaasi fii dun, onsay musibbe ben aadii yo Puulusa e Barnabaasi e wobbe goo hakkunde mabbe yaadu Yerusalaam, be tawoya *sahaabaabe ben e ardotoobe *moftal ngal fii nden huunde.

³ Bay moftal ngal wattii be e laawol, be yahi be tayitoyi Fenisii e Samariiya, e hoore hibe fillitanoo ben musibbe wonbe e den ca'e, be fensita ko honno be wonaa Yahuudiyanke ben jabiri laawol ngol. Dun wonani musibbe ben fow weltaare njande.

⁴ Bay be hewtii Yerusalaam, moftal ngal e sahaabaabe ben e ardotoobe moftal ngal tolni

be, kambe kadi be fillitanii ben ko Allaahu on wadini be kon fow.

⁵ Onsay wobbe e fedde *Fariisiyaabe gomdinbe ben hawtii, wi'i: «No haani ka be wonaa Yahuudiyanke ben sunninee, be yamiree doftagol Sariya Muusaa on.»

⁶ Onsay sahaabaabe ben e ardotoobe moftal ngal yiididi fii ndaarangol ndun muraadu.

⁷ Bay yeddondiral ngal tiidii hakkunde mabbe, onsay Petruusu hawtii, wi'i be: «Musibbe, hidon andi wonde, gila ka palaade arane, Allaahu on subino lan e hakkunde mon fii no be wonaa Yahuudiyanke ben nanira daaluyee Kibaaru Moyyo on, be gomdina.

⁸ Alla, on Andudo ko woni e berde, o seeditoranike be yefugol be *Ruuhu Seniido on wano men non.

⁹ O wadaali hay fus ko serti hakkunde men e mabbe, ko fii ko gomdinal mabbe ngal o labbiniri berde mabbe den.

¹⁰ Jooni non, ko hondun ndarndoranton Alla rondugol taalibaabe ben dongal ngal enen tigi e baabiraabe men ben en waawaali townude?

¹¹ Kono ko moyyere Iisaa Joomi on tanyinorden dandeede, kambe kadi-le wano non.»

¹² Onsay mbatu ngun fow deyyiti, be hedii Barnabaasi e Puulusa, ben fillitanii be kala maandeeji e kaawakeeji moyyi di Allaahu on wadini be e hakkunde be wonaa Yahuudiyanke ben.

¹³ Bay be gaynii yewtude, Yaaquuba kadi yetti haala kan, wi'i: «Hedee lan yo musibbe an!

¹⁴ En nanii ko Sim'uunu Petruusu fillitanii en kon, ko honno Allaahu on haajiraa e be wonaa Yahuudiyanke ben gila ka fuddoode, o yetti jamaa e hakkunde maɓɓe ko wona e innde makko.

¹⁵ Konguɗi annabaabe ben no fotti e ɗun-le, ko fii no windii:

¹⁶ <Bawto ɗun mi artoyay,

mi banta suudu laamu Daawuuda yanunoonda ndun,

mi banta kadi ko yirbi kon, mi fewna,

¹⁷ fii no yimbe heddiibe ben ɗaɓɓira Joomiraado on,

e kala leyyi ɗi innde an nden jantaa e mun.

¹⁸ Ko Joomiraado on daali ɗun,

on Wadunoodo ɗii piiji andanoodi gila ko booyi.> »Y

¹⁹ Yaaquuba wi'i kadi: «Ko ɗun wadi si mi miiyii wonde moyyaa ka sincanen ben be wonaa Yahuudiyanke tuubanbe Alla satteende.

²⁰ Kono windanen be tun, wi'en be yo be tertuunintinorgol sanamuuji e jinaa e jaamugol jiiibe e yiian.

²¹ Ko fii, gila e ɗiya jamaanuuji feyyudi, Muusaa no mari yimbe e saare kala ko waajoo fii makko, bay hiden jangude fii ɗun e aseweere kala ka juulirde.»

Batakuru Nabanaandu Gomɗinbe ben Antiyoosi-Sirii

²² Onsay sahaabaabe ben e ardotoobe moftal ngal e moftal ngal fow ndaari tawi no moyyi ka be suba wɓɓe e hakkunde maɓɓe, be wattida

be e Puulusa e Barnabaasi fii ko yaha Antiyoosi-Sirii. Onsay be subii Yahuuda, jammaafo Barsabaa, e Silaasi, tawi ben dīdo ko be be musibbe ben teddini fota.

²³ Be wattidi be e batakuru ndu tawata ko dundoo windii ton:

«Menen bee musibbe mon, dūn ko sahaabaabe ben e ardotoobe moftal ngal, men salminii on onon bee musibbe amen wonbe e hakkunde bee be wonaa Yahuudiyanke, hodube Antiyoosi-Sirii e Sirii e Silisii.

²⁴ «Men nanii wonde wobbe e amen jii biroyii on kongudī maβbe haa be aaninii wonkiiji mon dīn, ben-le wonaa menen yamiri be dūn.

²⁵ Men taw no moyyi, e nder nanondiral amen, ka men suboo wobbe, men immindinana on be e bee yibbe amen, dūn ko Barnabaasi e Puulusa,

²⁶ dūn ko bee weebitube ngurndan mun dān fii innde Iisaa Almasiihu Joomi men on haa takko mayde.

²⁷ Ko men imminiri Yahuuda e Silaasi, ko ko yewta on e hunduko fii ko woni kon ka batakuru.

²⁸ Ko fii menen e Ruuhu Seniido on men taw no moyyi ka men ronka on fawude dongal goo, si hinaa dīi haanudī doo:

²⁹ dūn non ko yo on tertō tebbeeli sakkanaadi sanamuuji e yiiyan e mummunteeji jii budī e jinaa. Si on reenike e dūn, haray on wadii ko moyyi. Yo jam wonu e mon!»

³⁰ Onsay kambe imminaabe ben be waynii, be yahi Antiyoosi-Sirii, be wattoyi batakuru ndun e juude mbatu moobiingu dōn ngun.

³¹ Bay batakuru ndun jangaama, be weltori kon ko be wakkilinaa.

³² Nde tawnoo Yahuuda e Silaasi ko haaloobe ko Alla longini d'un, be beydi wakkilinde musibbe ben, be tiidfiniri be kadi kongudfi buy.

³³ Bay be neebidii e mabbe seeda, musibbe ben newnitani be ruttagol ka imminnoobe be ben e dow buttu.

³⁴ Kono Silaasi kapun tawi luttugol mo ton no moyyi.

³⁵ Puulusa kadi e Barnabaasi lutti kodaade Antiyoosi-Sirii don e jannugol fejjindina e yimbe buy fii daaluyee Joomiraado on.

Fii Datal Puulusa Dimmal ngal Aazii

³⁶ Balde seeda bawto d'un, Puulusa wi'i Barnabaasi: «Yiltitoden, ndartoyen musibbe ben e nder ca'e de waajiden fii daaluyee Joomiraado on e mun den fow, fii andugol ko honno be fewndori.»

³⁷ Tawi Barnabaasi no faalaa yo be yaadu e Yuuhanna jammaado Markuusa.

³⁸ Kono Puulusa ndaari tawi haanaa ka be yaada e on yiltinoodo baawo mabbe gila Pamfilii, salii be d'owtude ka gollleeji mabbe.

³⁹ Hakkee yeddondiral ngal tiidii hakkunde mabbe, be sakkitori seedugol. Onsay Barnabaasi yetti Markuusa, be bakii don e laana ndiyan fii yahugol Siipuru.

⁴⁰ Puulusa kapun subii Silaasi ko o yaada, bawto musibbe ben halfinde mo kanko Puulusa sulu Joomiraado on.

⁴¹ Onsay be yahi, be tayitoyi Sirii e Silisii, e hoore hibe tiidina mofta den.

16

Fii Ruttagol Puulusa ngol Derbata e Listaara

¹ Kanko Puulusa o hewtoyi kadi Derbata e Listaara, o tawi no don taalibaajo wi'eteedo Timotee. Tawi on yumma mun ko Yahuudiyankeejo gomdindo, kono ben makko ko *Gereekiyankeejo.

² Tawi musibbe ɓe Listaara e ɓe Ikoniim ben no joganii mo kanko Timotee kongol moyyol.

³ Tawi Puulusa no faalaa naborde mo. Onsay o yetti mo, o sunnini sabu Yahuudiyankeebe wonbe e din nokkeeli don ben, ko fii hari fow no andi wonde ben makko kanko Timotee ko Gereekiyankeejo.

⁴ Tawi kanko Puulusa e Timotee, hibe hollitude e nder ca'e de ɓe rewu e mun den, pehe de *sahaabaaɓe ben e ardotoobe *moftal ngal Yerusalaam yetti den fii yo de huutore.

⁵ Tawi mofta den no tiidude tun e nder gomdinal ngal, awa kadi hibe beydaade duudugol pande woo pande.

Fii Ruttagol Puulusa ngol Firgii e Galaasi

⁶ Nde tawnoo *Ruuhu Seniido on newnanaali ɓe feppinoygol daaluyee on e nder *Aazii on, ɓe yahi ɓe tayitoyi Firgii wondude e leydi Galaasi ndin.

⁷ Bay ɓe hewtii takko Misii, ɓe etii fii yahugol Bitinii, kono laatii Ruuhu Iisaa on newnanaali ɓe.

⁸ Onsay ɓe tayitiri Misii don, ɓe yahi Turuwaasi.

⁹ E nder jemma on, kanko Puulusa o yi'i e nder koydol, goddo mo Masedonii no darii no jeeja mo, wi'a: «Rewu Masedonii gaa, faabodaa men!»

10 Bawto ngol koydol Puulusa, men d'abbi kisan feere no men hewtira Masedonii, sabu meden felliti ko Alla noddi men ton, fi yo men waajo fii Kibaaru Moyyo on.

Fii no Linda Gomd'iniri ka Saare Filipii

11 Bawto d'un, men bakii Turuwaasi d'on e laana ndiyan, men sutori Samotiraasi. Bimbi nden pande kadi men sutori Neyapolii.

12 Bay men iwii d'on, men yahi Filipii, d'un ko saare wonde e diiwal aranal ngal ka leydi Masedonii, jeyaande e ley laamu Roomu, men woni Filipii d'on e nder balde.

13 Nande *j'alaande fowteteende nden, d'un ko *aseweere nden, men yahi e binde caangol, d'un ko ka baawo saare, ka men tanyininoo ko d'on wonnoo ka juuletee. Bay men joodfike, men yewti rewbe moobinoobe d'on ben.

14 Tawi no e ben debbo rewoowo Alla, on no wi'ee Linda, jeyaado e ndee saare wi'eteende Saayatiira, yeeyoowo gaara baka. Tawi himo hed'inoo, Joomiraado on kadi udditi bernde makko nden fii yo o wonan ko Puulusa yew-taynoo kon.

15 Bay o *lootidaama e beynguure makko nden maande kisiyee, o saatini men e hoore himo wi'a: «Si tawii hidon jogori lan wa gomd'indo Joomi on, haray naatee ka suudu an, weeron ka beynguure an doo.» O jeeji men e d'un haa men jabi.

Fii no Puulusa e Silaasi Jogoraa ka Kaso

16 Bawto d'un, ko men yahata ka juuletee d'on, kordo mo jinnawii *hiitinoowii nangi, ari fotti e

amen, tawi kon ko o hiitotonoo no okkoraynoo jeybe mo ben jawle buy.

17 O woni e jokkugol men, menen e Puulusa, e hoore himo ewnoo, wi'a: «Bee yimbe ko kurkaadi Alla Jom Bural on, awa hibe feppinande on laawol kisiyee on!»

18 O wadi d'un e nder balde buy. Bay Puulusa haabii d'un, o yeyyitii, o wi'i ngin jinnawii: «Mi yamirii ma e innde Iisaa Almasiihu on, yaltu e oo debbo!» Jinnawii ngin yalti e makko e on saa'i tigi.

19 Bay jeybe kurkaadu ndun tawii ka be tanyininoo hebugol don bonii, be nangi Puulusa e Silaasi, be poodi be, be addi yeeso hooreebe ben ka nokkuure fottirde.

20 Onsay be addi be ka naawoobe ben, be wi'i: «Bee yimbe ko Yahuudiyankeebe, hibe jiifude saare men nden,

21 be janna naamuuji di en newnanaaka jabugol maa wadugol, enen bee jeyaafe e laamateeri Roomu!»

22 Jamaa on kadi immanii be kambe dido. Bay naawoobe ben wadii haa be bortii be dolokkaaji din, be yamiri yo be luubor be bedi.

23 Bay be gaynii be luubaade, be bugii be ka kaso. Be yamiri aynudo kaso on yo o jogo be, o ayna fota.

24 On yamiraado d'un bugii be ka nder kaso nder-nderwo, o dumbi be ka koyde.

25 Bay wonii tumbere jemma, Puulusa e Silaasi woni e toragol Alla, beytana mo. Tawi kasoobe ben no hedii be.

²⁶ Tun, nde wootere leydi ndin dimbii ko tiidfi, didoodi kaso ngon yergi. E on saa'i tigi baafe kaso ngon fow udditii, jolokooje de kasoobe ben jolkanoo den kadi jolkitii.

²⁷ Aynudo kaso ngon fini. Bay o yi'ii baafe kaso ngon udditike, o sorti kaafa makko kan fii wartagol, ko fii hari himo sikka kasoobe ben dogii.

²⁸ Kono Puulusa ewnii mo e hawa tiidfuka, wi'i: «Wota a wadito bone woo! Men fow meden doo!»

²⁹ Onsay kanko aynudo kaso ngon o torii ndaygu, o wubbi o naati, o yani yeeso Puulusa e Silaasi e hoore himo diwna.

³⁰ Onsay o yaltini be ka yaasi, o wi'i: «Koohoobe, ko hondun mi wadata fii yo mi dande?»

³¹ Be jaabii mo, be wi'i: «Gomdin Iisaa Joomi on, dun a dandete, an e beynguure maa nden.»

³² Onsay be feppindinani mo e kala wondo ka suudu makko daaluyee Joomiraado on.

³³ Kanko kadi o yetti be e on saa'i tigi e nder on jemma, o lootani be barmeeji maβbe din. E on saa'i tigi kanko kadi o *lootaa maande kisiyee, kanko e yimbe suudu makko ndun fow.

³⁴ O werni be ka suudu makko, o bannani be naametee, o weltodi e beynguure makko nden fow fii ko be gomdini Alla kon.

³⁵ Bay weetii, naawoobe ben immini mbatu-laabe mun ben ko yaha wi'a aynudo kaso on: «Accitu ben yimbe.»

³⁶ Onsay aynudo kaso on fillitanii Puulusa kon ko be wi'i, o wi'i mo: «Naawoobe ben imminii

wobbe ko wi'ammi yo mi accitu on. Jooni yaltee, yahon e hoore buttu.»

³⁷ Kono Puulusa wi'i ben mbatulaabe: «Bay be foccii men ka tumbere mbatu e baawo naawugol men, menen bee jeyaabe e laamateeri Roomu, e hoore dun be bugike men ka kaso, e hara jooni be yaltinay men ka kene e dow gundoo? Waawaa wonude! Kambe tigi yo be aru, be yaltina men!»

³⁸ Onsay ben mbatulaabe yahi hollitoyi dun naawooŋe ben. Ben huli bay be andii ben ko jeyaabe e laamateeri Roomu.

³⁹ Onsay ben ari, be jeeji be, be acciti be, be torii be kadi yaltugol saare nden.

⁴⁰ Bay be yaltii ka kaso, be naatiri ka oo debbo wi'eteedo Linda, be yiidi e musibbe ben, be wakkilini be. Onsay be yahi.

17

Fii Yaadu Puulusa ndun Tesalonii

¹ Be rewoyi Amfipolii e Apolonii, be hewti Tesalonii ka Yahuudiyankseeŋe ben mari juulirde don.

² Puulusa naati don wano woowirani mo non, o wondi e maŋbe e nder aseweeje tati, himo yewtidude e maŋbe fii ko bindi din wi'i kon.

³ O sifii, o weebiti wonde *Almasiihu on no haanunoo tampude e immintineede kadi e hakkunde maybe ben, o wi'i be: «Iisaa oo mo mi woni on wowlande fii mun, ko on woni Almasiihu on.»

⁴ Wobbe e maŋbe hoolii dun, be tawti Puulusa e Silaasi, e hoore dun *Gereekiyankseeŋe

duufufe rewoobe Alla, e rewbe buy jeyaafe e burbe teddude ben kadi hoolii.

⁵ Kono Yahuudiyankeebe ben nawli dun, be yetti wobbe e bonbe wonbe ka fottirde ben, be wattidi e mabbe, be wadi haa sonko wadi e nder saare nden e haa yimbe ben dilliri hen fow. Be yahi ka suudu oo wi'eteedo Yaasuunu fii dabbitugol Puulusa e Silaasi be adda be e yeeso jamaa on.

⁶ Laatii be tawaali be ton. Onsay be poodi Yaasuunu e musibbe goo, be addi be yeeso hooreebe saare nden, e hoore hibe sonka, wi'a: «Bee jiifube aduna on fow arii dfoo kadi,

⁷ Yaasuunu wernii be! Be fow hibe dartaade yamirooje lando mawdo Roomu on, e hoore hibe wi'a lando goo no woodi wi'eteedo Iisaa.»

⁸ Din kongudi jibi jamaa on e jaawoobe ben.

⁹ Laatii be accitude Yaasuunu e beya woo nde be yobunoo alamaani.

Fii Yaadu Puulusa ndun Biriyyata

¹⁰ E on jemma kisan musibbe ben watti Puulusa e Silaasi e laawol Biriyyata. Bay ben hewtoyii, be naatiri ka juulirde Yahuudiyankeebe ben.

¹¹ Tawi berde ben den no furi be Tesalonii ben udditaade. Be jabiri daaluyee on hejare tiidunde e hoore hibe taskotonoo pande woo bindi din fii andugol ko be wi'aa kon si ko non woniri.

¹² Onsay buy e hakkunde mabbe gomdini, be gomdindini e rewbe Gereekiyankeebe teddufe e worbe Gereekiyankeebe duufufe.

13 Kono nde Yahuudiyankeebe be Tesalonii ben andunoo wonde Puulusa no feɓɓinde kadi daaluyee Alla on Biriyaata, ben kadi ari, be memmini jamaa on, be jiiɓindiri.

14 Kisan, musibbe gomɗinbe ben waɗi feere no Puulusa yaara ka daande baharu, kono Silaasi e Timotee kapun lutti don.

15 Ben wonnoobe dɔwtude Puulusa, be ardi mo haa Atiina. Onsay ben yiltitii, bay be yamiraama wi'ugol Silaasi e Timotee wonde yo ben tawtoy mo ko yaawi.

Fii Arugol Puulusa ngol Atiina

16 Nde tawnoo Puulusa no habbi beya Atiina, tawi bernde makko nden no aani fota kon ko o yi'aynoo saare nden no jokki sanamuuji.

17 Onsay o yewtidi e Yahuudiyankeebe ben e rewoobe Alla ben ka juulirde e yimbe fot-taynoobe ben ka nokkuure fottirde nden, don non tawi ko pande woo.

18 Faamube goo e nder fedde Epikuriibe ben e fedde Sitoyikiibe ben nangi e yewtidugol e makko. Onsay wobbe e mabbe wi'i: «Ko hondun oo wowloowo faalaa wowlude?» Tawi wobbe e mabbe no wi'a: «Himo wa'i wa waajotoodo fii allaabe jananbe goo.» Tawi don fow ko fii himo waajaade fii Iisaa e kibaaru mun moyyo on e fii ummutal ngal.

19 Onsay be yetti mo, be nabi ka mbatirde wi'eteende Areyopaasi, be wi'i mo: «A waaway men andinde ko hondun woni ndee jannde heyre nde wondaa wowlude fii mun?»

20 Ko fii hidfa wafude e noppi amen piiji di men woowaa nanude, meden faalaa andude ko hondun woni dun.»

21 Tawi be Atiina ben fow e hoŕbe won-dunoobe e mabbe ben ko jokkunoo woo ko wowlugol maa hedagol piiji hesi.

22 Onsay Puulusa darii ka tumbo mbatirde, o wi'i: «Ko onon yo be Atiina, mi ndarii e cende den fow, mi tawii ko on be diina fota.

23 Awa kadi e nder ko mi feyyata kon, mi yi'ii kala ko rewoton, e hay mi yi'ii *layyorde ka dundoo windii: «Ko ko allajo mo andaaka.» Dun ko on mo wondon teddinde, mo tawata on andaa, mi woni on feppinande.

24 Dun ko on Alla tagudo aduna on e kala ko woni e mun, on wondo Joomiraado kammuuli din e leydeele den, on ko mo hodataa e nder juulirde de yimbe moyyiniri juude mun.

25 Hinaa neddanke wadanta mo, wa si tawii himo hatonjini e godfun, ko on woni Yedoowo mo kala ngrundan e poopaali e kala huunde.

26 Ko immorde e aaden gooto o tagiri leyyi neddanke din fow, yo ben hodu e hoore ndelo leydi ndin fow. Awa o happiino saa'iji mabbe din e ittiri ko be hodata e mun kon,

27 fii no be dabbira Alla, be yi'a mo si no hawri e nder memugol, fii kala o wodfaaki hay gooto e men.

28 Ko fii ko kanko hebirden ngrundan, waawirden memminaade, ko e makko kadi woodaden. Ko dun yubboobe gimdi mon goo no wi'i: «Ko en faybe makko kadi.»

29 «Bay non ko en faybe Alla, haanaa ka miijoden wonde Alla no nandi e kanje e kaalisi

maa e kaaye lesaade fotinaa, hara ko e immorde e miijo neddfanke.

³⁰ Hari Allaahu on jogoraano yimbe ben ko be andaano mo kon, kono jooni o daalanii yimbe ben fow e nder nokkeeli dɪn fow yo be tuubu.

³¹ Ko fii o happii palaande nde o jaawirta aduna on peewal, rewruude e on nedfo mo o todfii, dɪn ko on mo o wadɪrani fow seedee timmufo immintingol mo e hakkunde maybe ben.»

³² Nde be nanunoo himo wowla fii ummutal maybe ben, wofbe e maɓbe jali mo, wofbe ben wi'i: «Men hedoto ma pande goo fii dɪn.»

³³ Onsay kanko Puulusa o sortii hakkunde maɓbe.

³⁴ Kono fow e mun, dɪn hadaali wofbe humoo e makko, gomɗina. Tawi no tawaa e ben oo wi'eteedo Denuusi, tawdaado e dental fewjoobe Areyopaasi ben, e debbo no wi'ee Damaari, kapun e wofbe goo kadi.

18

Fii Yaadu Puulusa ndun Korenti

¹ Bawto dɪn, Puulusa iwi Atiina, o yahi Korenti.

² O tawi dɪn Yahuudiyanteejo wi'eteedo Akiila, mo iwɗi mun woni Pontii, tawi neeɓaali ko on yaltidi e sonna mun Piriskiila leydi Italii, sabu ko Kuloodiyuusu lando Roomu on yamiri Yahuudiyanteebe ben fow yaltugol Roomu kon. Onsay Puulusa yahi yiidooyi e maɓbe,

³ bay tawii ko mecce goote be mari, o weeri ka mabbe, be woni e gollidugol. Tawi ko wonnoo mecce mabbe ko moyyingol cuudfi bagi.

⁴ Tawi kanko Puulusa himo yewtaynoo yewtereeji e aseweere kala ka juulirde fii fellintingol Yahuudiyankeebe ben e *Gereekiyankeebe ben.

⁵ Kono bay Silaasi e Timotee iwii Masedonii hewtii, Puulusa jokkii e daaluyee on tun e seeditanagol Yahuudiyankeebe ben wonde ko Iisaa woni *Almasiihu on.

⁶ Kono nde tawnoo Yahuudiyankeebe ben no liddaade mo, hoyna, o fidfi conci makko dfin, o wi'i be: «Yo yiiyan mon dan yantu e hoore mon, min mi laabii. Kono gila jooni ko ka be wonaa Yahuudiyanke ben mi yaarata.»

⁷ O iwi d'fon, o yahi e suudu aaden rewoowo Alla no wi'ee Titiyuusu Yustuusa, tawi kadi suudu makko ndun no badondiri e juulirde nden.

⁸ Onsay oo wi'eteedo Kirispuusa, d'fun ko ardiido juulirde nden, kanun e beynguure mun nden fow gomdini Joomi on. Korentiyankoobe duudufe kadi hedotonooobe Puulusa gomdini, *lootaa maande kisiyee.

⁹ Bawto d'fun, Joomiraado on daalani Puulusa e nder jemmaare goo e nder koydol, o wi'i mo: «Wota a hulu, yewtu, wota a fanku.

¹⁰ Ko fii min mido wondi e maa, gooto fawataa ma jungo fii wadugol ma ko boni, ko fii mido mari jamaa duudufudo e nder ndee saare doo.»

¹¹ Onsay kanko Puulusa o daakii hakkunde mabbe e nder hitaande e lebbi jeegoo, himo janna daaluyee Alla on.

12 Wa fewndo on saa'i tawi ko Galiyuunu lamminaa Akaaya. Onsay Yahuudiyankeebe ben immanii Puulusa e nder nanondiral mabbe, be addi mo ka yeeso naawirdu,

13 e hoore hibe wi'a: «Oo nedfo no fellintinde yimbe ben no be rewira Alla e noone no woopondiriri e Sariya on!»

14 Fewndo ko Puulusa udditata hunduko mun kon, tawi Galiyuunu wi'ii Yahuudiyankeebe ben: «Ko onon yo Yahuudiyankeebe, si tawiino ko angal peewal goo maa bonnere goo, mi hedotono on e hoore no newori.

15 Kono bay ko yeddondiral fii haalaaji e fii inde e sariyaaji mon onon tigi, yo dun wonu haaju mon. Mi faaletaake wonande on naawoowo dun.»

16 Onsay o yaltini be ka naawirdu.

17 Tun, be fow be nangi Sosteene, dun ko ardiifo juulirde nden, be woni e piyugol mo ka yeeso naawirdu. Tawi Galiyuunu haajaaka e dun.

Fii Yiltitagol Puulusa Antiyoosi-Sirii

18 Laatii Puulusa daakii Korenti don kadi ko neebi. Bawto dun, o waynitii musibbe ben. Onsay o fembii ka wi'etee don Kenkere, sabu himo woondunoo woondoore. Ontuma o bakodi e Piriskiila e Akiila e laana ndiyan fii Sirii.

19 Be hewti Efeesi. Puulusa acci don be o wondunoo ben, o naatoyi ka juulirde, o yewtidi e Yahuudiyankeebe ben.

20 Ben torii mo wonugol don seeda, kono laatii o jabaali.

²¹ O waynitii be, o wi'i: «Mi aroyay ka mon si Allaahu on jabii.» Bay o iwii Efeesi don e laana ndiyan,

²² o tippoyii Seezariiya. O yahi, o hiwroyii *moftal ngal, onsay o yahi Antiyoosi-Sirii.

Fii no Apoloosi Waajori ka saare Efeesi e Korenti

²³ Bay o wonii don seeda, o yiltitii, o jindi e ca'e Galaasi e Firgii don, o wakkilini taalibaabe ben fow.

²⁴ Bawto don, Yahuudiyankeejo waawufo haala, andufo kadi bindi daaluyee on, wi'eteedo Apoloosi jeyaado Aleksandiri hewti Efeesi.

²⁵ Tawi on no jangi fii laawol Joomi on, himo wowliraynoo jino tiidungo, himo feppinaynoo kadi janna no feewiri fii Iisaa, tawi e hoore don fow ko ko Yaayaa lootaynoo kon tun o andi.

²⁶ Onsay o yewtiri pellital ka nder juulirde. Bay Piriskiila e Akiila hedike mo, be yaadi e makko, be feppinanoyi mo no woniri non tigi fii laawol Alla ngol.

²⁷ Kono bay tawii Apoloosi no faalanoo yahugol Akaaya, musibbe ben wakkilini mo, be windani kadi taalibaabe ben wonde yo be wernu mo no moyyiri. Bay o hewtii don, o nafi ben gomdinirbe sabu sulfu Alla on,

²⁸ e hoore himo yeddondiraynoo e Yahuudiyankeebe ben ka tumbondiral no tiidiri, e himo banginira bindi don wonde ko Iisaa woni Almasiihu on.

19

Fii no Puulusa Janniroyi ka saare Efeesi

¹ Fewndo ko Apoloosi on woni Korenti, tawi Puulusa kanun tayitoyii leyde dowje den, haa o hewtoyii Efeesi, o fotti don e taalibaabe goo.

² O wi'i ben: «Hara on hebii Ruuhu Seniido on wa ko gomdindon?»

Ben jaabii mo, be wi'i: «Menen hari hay men nanaali wonde Ruuhu Seniido no woodi.»

³ Onsay o wi'i be: «Awa ko honno lootiranodon?»

Ben kadi jaabii mo, wi'i: «Ko no Yaayaa lootiraynoo non.»

⁴ Puulusa wi'i: «Yaayaa ko fii tuubuubuyee looti, e hoore d'un himo wi'aynoo yimbe ben yo be gomdin aroyoowo baawo makko on, d'un ko Iisaa.»

⁵ Bay be nanii d'in kongudi makko, be *lootaa maande kisiyee e innde Iisaa Joomi on.

⁶ Onsay Puulusa *fawi juude mun den e hoore mabbe, Ruuhu Seniido on ari e mabbe, be woni e wowlugol e *haalaaji janani, wowla ko Alla longini be.

⁷ Tawi ben yimbe ko wa be sappoo e d'ifo.

⁸ Onsay Puulusa naati ka juulirde, o yewtiri don pellital. E nder lebbi tati himo yewtidude e mabbe o fellintinana be ko yowitii e fii *laamu Alla ngun.

⁹ Kono bay wobbe wonii e sattinkinagol e angal gomdingol e aybingol laawol Joomi on e hakkunde jamaa on, o sortii hakkunde mabbe, o yetti taalibaabe ben o wadi be feere, o woni

e yewtidugol e maɓɓe jande woo ka dudal oo wi'eteedo Tiranuusu.

¹⁰ Dun neebi yeru duubi didi, haa kala hodufɔ *Aazii humpitii fii daaluyee Joomiraado on, ɗun ko Yahuudiyankeebe ɓen e *Gereekiyankeebe ɓen fow.

¹¹ Tawi Allaahu on no waɗaynoo kaawakeeji moyyi hawniidi rewruude e Puulusa,

¹² haa ka tawata hibe yahaynoo ɓe yetta disaaje maa lince ɗe Puulusa meemaynoo ɗen, ɓe adda, ɓe waɗa e nawnube ɓen, ɓen ndikka, jinnaaji bonɗi ɗin kadi yalta e maɓɓe.

¹³ Yahuudiyankeebe goo, jindaynoobe wi'a no raɗoo jinna, woni e jantagol e hoore ɓen ɓe jinnaaji woni e mun innde Iisaa Joomi on, hara hibe wi'a: «Mi yamirii on yaltugol e innde Iisaa, on mo Puulusa woni waajaade fii mun!»

¹⁴ Tawi ɓen waɗaynoobe ɗun ko ɓe njeedido, ɓen-le ko ɓe ɓiɓɓe oo wi'eteedo Sekubaa, tawaado e hooreebe *yottinoobe sadaka Yahuudiyankeebe ɓen.

¹⁵ Ngin jinnawii jaabii ɓe, wi'i: «Midɔ andi Iisaa, midɔ andi kadi ko hombo woni Puulusa, kono onon ko on hombe?»

¹⁶ Onsay on nedɗo mo ngin jinnawii woni e mun yani e maɓɓe, o waawi ɓe fow e hoore doole tiidufe, haa ɓen dogi yalti e ndun suudu ɓe ɓornaaki, e hoore hibe barminaa.

¹⁷ Kala Yahuudiyankeejo e Gereekiyankeejo hodufɔ Efeesi andi fii ɗun, kulol nangi ɓe ɓe fow, onsay innde Iisaa Joomi on mawninaa.

¹⁸ Onsay buy e arube e gomɗinde ari qirritii, weebiti boneeji ɗi ɓe waɗunoo.

¹⁹ Bawto dʼun, yimbe buy wadaynoobe mbi-lankaaku, addi defte mun, be sunni de yeeso fow. Coggu majje on jittaa, tawaa ko tammaaji kaalisi guluuji cappande jowi.

²⁰ Ko nii, daaluyee Joomiraado on woni layirde semba e hoore doole.

²¹ Bawto dʼun Puulusa ebbani fi yahugol Yerusalaam, hara ko Masedonii e Akaaya o rewri. O wi'i: «Si mi iwii dʼon, bee mi hewtoya Roomu.»

²² Onsay o immini wallindirteebe makko dʼifo Masedonii, dʼun ko Timotee e Arastuusa, kanko o luttiti Aazii dʼon seeda.

Fii no oo Siyaakeejo wi'eteedo Dimitiriyuus Imminiri Gere

²³ Onsay jii boldu tiidfundu wafi sabu laawol Joomi on.

²⁴ Tawi no e nden saare siyaakeejo wi'eteedo Dimitiriyuus, tafaynoodo rewirkoy tosokoy tafiraakoy kaalisi, hara ko nandintinaakoy e rewirdu allaajo mabbe debbo wi'eteedo *Artemi-isi on. Tawi dʼun no wondannoo e be o tafidaynoo ben tonoo tiidufu.

²⁵ On moobindiri be o tafidaynoo ben, kambe e be be kafidunoo mecce goote ben, o wi'i be: «On fow hidon andi, fii men on ko e dee golle doo humii,

²⁶ awa kadi hidon yi'ude, hidon nanude ko woni feyyude kon, hara hinaa Efeesi doo tun, fayda ko e nder Aazii on fow wonde, oo wi'eteedo Puulusa no murtinde jamaa duufu, fellintinira be wi'ugol wonde allaaji moyyiniraadi juude nedfanke wonaa allaaji.

²⁷ Dun non hinaa fii hayfingol mecce men den tun, kono ko libugol fii nduu rewirdu oo allaajo debbo mawdo wi'eteedo Artemiisi e boorugol teddungal makko ngal, on mo Aazii fow e aduna on fow woni rewude.»

²⁸ Bay be nanii din kongudi, be heewi tikkere, be nangi e ewnagol, wi'a: «Artemiisi Efeesiyankooɓe ben ko mawdo!»

²⁹ Onsay saare nden fow jiiɓondiri, be wub-bidi, be saalori bee Masedoniyankooɓe be Puulusa jindidaynoo, dun ko Gayuusi e Aristarke, be nabori be ka fijirde mawnde.

³⁰ Puulusa kadi faalaa hollitaade jamaa on, kono laatii taalibaaɓe ben jabaali.

³¹ Hay wobbe e hooreeɓe Aazii ben, be tawata ko yibbe makko kanko Puulusa, be nuli wobbe e makko ko jeeja mo fii wota o yahu ka fijirde mawnde.

³² Tawi wobbe no ewnoo godɗun goo, beya kadi no ewnoo godɗun goo, ko fii jiiɓaare nden no woni hakkunde dental ngal, e hoore dun burɓe ben andaa wuren ko hondun moɓbindiri be.

³³ Onsay wobbe e hakkunde jamaa on lowi oo wi'eteedo Aleksander mo Yahuudiyankeɓe ben feyyini yeeso dental ngal. Kanko Aleksander o towni jungo, tawi himo faalaa sifanaade jamaa on.

³⁴ Bay beya andii ko o Yahuudiyankeɓe, fow ewnodi wa saa'iiji dɗi, hiɓe wi'a: «Artemiisi Efeesiyankooɓe ben ko mawdo!»

³⁵ Onsay hoore kaydi on dahi yimɓe ben, o wi'i be: «Ko onon yo Efeesiyankooɓe, hara ko

hombo woni andaa wonde saare Efeesi nden ko ngaynaakoore rewirdu oo allaajo debbo mawɗo wi'eteedo Artemiisi, awa kadi ko nde ngaynaakoore nandolla makko iwruɗo ka kammu on?

³⁶ Bay ɗun hinaa ko yeddinii, wonee deeyuɓe, hara on wafiraali huunde hawjere.

³⁷ Ko fii on addii bee yimɓe, ɓe tawata bonnaa ka hormorde, ɓe hoynaa kadi allaajo men debbo on.

³⁸ Si tawii non Dimitiriyuusu oo, e siyaakeeɓe ɓe o kafidi meece ɓen no galdidi e godɗo, haray no woodi jaawirɗi e jaawooɓe lamminaabe fii mun, yo ɓe wullito e ɓen.

³⁹ Si tawii non hidon mari godɗun ko beyditii e ɗun, haray ko ka dental ardinaangal ngal ɗundon moyyintee.

⁴⁰⁻⁴¹ Ko fii hiden waawi heɓude feloore fii nduu murtaldu wafundu hande, bay dalil woo alaa mo holloyen ko hondun wafirden nduu jiiɓoldu.» Bay o gaynii wowlude ɗun, o yilti jamaa on.

20

Fii Yaadu Puulusa Masedonii e Gereesi

¹ Bay murtaldu ndun accii, Puulusa ɓanniti taalibaabe ɓen. Bay o gaynii ɓe wakkilinde, o waynii ɓe, o immii, o fokkitani yahugol Masedonii.

² O tayitoyi ɗen leyɗe e hoore himo yewta yimɓe ɓen nooneji no ɓe wakkilora, onsay o hewtoyi Gereesi.

³ Onsay o kodii ɗon lebbi tati, hari himo woniri yettugol ɗon laana ndiyan, yaara Sirii. Kono

nde tawnoo Yahuudiyankeebe ben no ebbani mo janfa, o aadii yilitagol Masedonii.

⁴ Hari ko o wondi ko dowta mo, ko oo bid'fo Piruusi mo Biryata wi'eteedo Sopateere, e Aristarke e Sekondiisu, on ko mo Tesalonii, e Gayuusi, on kadi ko mo Derbata, e Timotee e Tikiiki e Torofiimi, bee fow ko be iwdi *Aazii.

⁵ Ben woni yeeso, be habboyii men Turuwaasi.

⁶ Menen kadi, bay *Juldeere Bireedi de Aldaa e Lewen nden feyyii, men bakii e laana ndiyan Filipii. E nder balde jowi men tawoyi be Turuwaasi, men wadi don balde jeedifi.

Fii Wurniteede oo wi'eteedo Etikuusi

⁷ E asewe kiikiide, men moɓondiri fii jaamidugol. Nde tawnoo Puulusa ruttoto bimbi nden jande, o yewtidi e tawanoobe ben, o junni yewtere makko nden haa tumbere jemma.

⁸ Tawi lampuuji duudufuɗi no ka suudu dowdowru ka men mottondirnoo don.

⁹ Tawi kadi suka no wi'ee Etikuusi no joodinoo e damun tosokun^Z e on koore tammo. O yetti doyngol luggungol e nder ko Puulusa juutini yewtere nden kon, o accitii ka koore ton sabu doyngol ngol, o yani. O imminaa, tawi o maayii.

¹⁰ Onsay Puulusa tippii, o ugginii e hoore makko, o yetti mo, o tambii, o wi'i: «Wota on aanu, ko fii himo wuuri.»

¹¹ Bay kanko Puulusa o yawitoyii, o tayiti bireedi on, o naami. Bawto don, o yewti kadi ko juuti haa wa ka peeral fajiri. Onsay o yahi.

^Z **20:9** 20.9 «Damun tosokun» ko ko wi'etee «fineeter» kon fewndo foo.

¹² Bawto d̄un, suka on nattaa ko o wurdo, d̄un wonani be welo-welo mawngo.

Fii Iwugol Puulusa Efeesi Yaha Miletii

¹³ Onsay menen men hikkani men yeeso, men bakii d̄on e laana ndiyan fii yahugol Asoosi ka men haanunoo yiitidude e Puulusa d̄on, bay hari kanko o aadike wonde o seppay.

¹⁴ Bay o tawoyii men Asoosi, men yawni mo ka laana fii yaadugol e makko Mitileeni.

¹⁵ Bay men iwii d̄on, men jokki baharu on haa men hewtoyi bimbi nden pande yeeso Kiyoo. E jallal hikkungal d̄on ngal kadi, men meemoyi ka wi'etee d̄on Samoosi. Bawto ngal jallal d̄on kadi, men hewtoyi Miletii.

¹⁶ Tawi Puulusa no miijinoo feyyugol Efeesi tun hara daraaki, fii wota o tongo e nder Aazii on. Ko fii hari himo hawji hewtoygol Yerusalaam fii Juldeere *Pentakosta nden, si tawii d̄un no waawi mo gasande.

¹⁷ Ko onsay, ko o woni Miletii d̄on, kanko Puulusa o immini ko yahana ardotoobe *moftal ngal Efeesi.

¹⁸ Bay ben arii, o wi'i be: «Hid̄on andi ko honno mi wondiri e mo'on yeru ko mi woni d̄oo kon, gila pande mi tippi Aazii.

¹⁹ E hoore d̄un mi kurkanike Joomiraado on, e hoore yankinaare fow, e nder gondi, e hakkunde ndarndeede wonand̄un lan janfaaji immorde e Yahuudiyanke'en.

²⁰ E baawo suudugol on hay huunde, mid̄o feppinande on, janna on e hakkunde fow e ka cuudi kala ko wondani on e nafa,

²¹ e seedintinangol Yahuudiyankeefe ben e *Gereekiyankeefe ben fii tuubangol Alla e gomdingol Iisaa Joomi men on.

²² «Jooni yo mi yahu Yerusalaam, bay Ruuhu Allaahu on no habbitii e dʼun, e hoore mi andaa ko hebeytammi ton.

²³ Ko woni tun, gila saare hebi e saare, *Ruuhu Seniido on no seedintinande lan wi'amma wonde, kabbi e satteendeeji no sabbii lan.

²⁴ Kono mi wadaa ngurndan an dʼan ko goddʼun, wa si tawii hidan hitti e an, fii tun yo mi timmin jinduruuji an dʼin e golle dʼe mi hebiri Iisaa Joomi on dʼen, dʼun ko seeditagol fii Kibaaru Moyyo fii moyyere Alla nden.

²⁵ «Jooni mido andi, on yi'itataa lan hande kadi, dʼun ko onon bee be mi rewi hakkunde mun, mi waajii fii *laamu Alla ngun.

²⁶ Ko dʼun wadi, mido seedaade hande wonde si goddo e mon halkike, haray wonaa min wadi.

²⁷ Ko fii mi suudaali on hay huunde, mi banginanii on ebboore Alla nden fow.

²⁸ Jooni reenee, reenidon hoore mon e wuro ngo Ruuhu Seniido on wadi on e hoore mun ngon, fii no ayniron moftal Alla ngal o hebiri yiiyan biddo makko on tigi.

²⁹ Mido andi si mi iwoyii doo, caapaali hunyudfi aroyay hakkunde mon di tawata accoytaa wuro ngon.

³⁰ Awa kadi wobbe hawtoyto e hakkunde mon, hara hibe wowla haalaaji boyliidi fii poodugol taalibaabe ben e maabe.

³¹ Awa on wattanoyay yiila, anditon, e nder duubi tati jemma e jalorma mi accaali waajagol

mo kala e mon e hoore gondi.

³² «Jooni mi yettii on, mi halfinii Alla e daaluyee moyyere makko nden, ko on mari bawgal fii mawningol on e yefugol on ndondi wondude e yimbe Alla ben fow.

³³ Mi himmanaali kaalisi e kanje e concii hay gooto.

³⁴ Onon tigi hidon andi ko juude an den mi golliri fii ko mi hatonjini e mun kon e ko wondibbe an ben hatonjini e mun kon.

³⁵ E nder dun fow, mi hollii on yo on gollir nii fii yo on wallito lo'ube ben, anditon kadi kongudi Iisaa Joomi on ko o wi'i kon kanko tigi wonde: <Ko okkugol buri moyyude edii okkoreede.> »

³⁶ Bay o gaynii yewtude dun, onsay o jiccii fii du'ondirgol e maβbe be fow.

³⁷ Onsay be fow be hirbii mo kanko Puulusa, be lunnii e hoore gondi tiidufi.

³⁸ Ko burnoo be sokolinde kon, ko ko o wi'unoo be kon wonde be yi'itataa mo hande kadi. Onsay be dowliti mo haa ka laana ndiyan.

21

Fii Yaadu Puulusa ndun Tiiri e Seezariiya

¹ Bay men sertii e maβbe, men bakii don e laana ndiyan, men fewni haa Koosi. Bimbi nden jande men yahi Rodeesi. Bay men iwii don kadi, men yahi Patara.

² Bay men tawii don laana lumbooha yaara Fenisii, men bakii don, men yahi.

³ Bay men battike Siipuru, onsay men acciri don ka nano, men yaari telen Sirii fii tippinooygol ko laana kan rondii kon Tiiri.

⁴ Bay men tawii taalibaabe ben don, men woni balde jeedifi. Immorde e Ruuhu Allaahu on be wi'i Puulusa: «Wota yahu Yerusalaam.»

⁵ Bay den balde jeedifi timmii, men yahi. Onsay kambe fow e rewbe mabbe ben e bibbe mabbe ben, be downti men, men yaadi haa men yalti saare nden, dun ko ka sera ndiyan, men jicci, men du'ondiri.

⁶ Onsay men waynondiri e mabbe, men bakii ka laana, kambe be yiltitii ka mabbe.

⁷ Bay men gaynii ko yaaretee laana ndiyan kon, dun ko gila Tiiri haa Potolemaayi, men hiwrondiri e musibbe gomdinbe wonbe don ben, men wondi e mabbe pallal.

⁸ Bimbi nden jande, men yahi men hewtoyi Seezariiya, men naatiri ka suudu Filiipu oo waajotoodo fii Kibaaru Moyyo on, tawdaado e njeedifoobe ben, men weeri ka makko.^a

⁹ Tawi himo mari jiwbe nayo haaloobe ko Alla longini dun be andaali gorko.

¹⁰ Nde tawnoo men wadfi don balde buy, haaloowo ko Alla longini dun wi'eteedo Agabuusi, iwrufo ka diiwal Yahuuda, ari tawi men.

¹¹ O yetti dattol Puulusa ngol, o habbitii juude e koyde, o wi'i: «E hino ko *Ruuhu Seniido on wi'i kon: <Oo neddo jeydo ngol dattol, Yahu-udiyankebe ben habbiray mo nii Yerusalaam, be watta mo e juude be wonaa Yahuudiyanke ben.> »

^a **21:8** 21.8 Sah. 6.1-6

12 Bay menen e ben yimbe hodufe e nden nokkuure men nanii d̄un, men jeeji Puulusa fii wota o yahu Yerusalaam.

13 Kono Puulusa jaabii men, wi'i: «Ko hondun wulloton, bonnon mi bernde? Ko fii min hinaa fii habbegol tun mi hebulanii, kono ko hay maayugol Yerusalaam fii innde Iisaa Joomi on.»

14 Nde tawnoo o jabaali yilteede e ko o anniyii kon, men habbitaaki hande kadi, kono men wi'i: «Yo kodduruyee Joomiraado on wadu!»

15 Bay den balde d̄on feyyii, men ebbindii, men yahi Yerusalaam.

16 Taalibaabe goo be Seezariiya d̄owti men ka goddo no wi'ee Manasuuna mo Siipuru, on ko taalibaajo gila ko neefi, fii ko werna men.

Fii Hewtugol Puulusa Yerusalaam

17 Bay men hewtii Yerusalaam, musibbe ben jabbori men weltaare.

18 Bimbi nden pande menen e Puulusa men ari ka Yaaquuba, ardotoobe *moftal ngal kadi fow ari d̄on.

19 Bay Puulusa gaynii be hiwraade, o nangi e fillitanagol be, fensita ko Allaahu on wadi e hakkunde be wonaa Yahuudiyanke ben e nder golle makko den.

20 E nder ko be hefii mo kon, be mawnini Alla, e hoore d̄un be wi'i mo: «Musid̄do, a yi'ii ittiri guluuje guluuje Yahuudiyankebe ko gomdini, e hoore be fow hiibe habbitii e Sariya on.

21 E hoore be yeetaama wonde hida jannude Yahuudiyankebe wonbe e hakkunde be wonaa Yahuudiyanke ben fow wota be jokku Sariya

Muusaa on, d'un ko wi'ugol be wota be sunnin faybe mabbe ben e wota be jokku naamuuji d'in.

²² Hara ko hond'un wadeten? Ko fii pellet be anday wonde a arii.

²³ Ko d'un wadi si men wi'ete yo a wadu ko men wi'u-maa kon. No e hakkunde amen yimbe nayo woondube woondoore.

²⁴ Yettu ben, labbindinodaa e mabbe, fawtodaa njoddi fembagol mabbe ngol, d'un fow anday goonga alaa e ko be wowlanaa kon fii maa, kono an kadi hida doftii Sariya on.

²⁵ Kono fii be wonaa Yahuudiyanke, gomd'inbe ben, men tawi no moyyi ka men windana be, yo be reeno e tebbeeli sakkanaadi sanamuuji e yiiyan e mummunteeji jiibud'i e jinaa.»

²⁶ Bimbi nden pande, Puulusa yetti ben yimbe nayo, o labbindinodi e mabbe, o naati ka *juulirde mawnde. O feppini ko honde tuma e jalaade den labbinagol mabbe ngol timmata, sadaka mo bee e mabbe wadfee.

Fii no Puulusa Nangiraa

²⁷ Ka balde jeedidi den timmata don, bay Yahuudiyankebe be *Aazii ben yi'ii mo ka juulirde mawnde, be yuuni jamaa on fow, be fawi mo juufe,

²⁸ e hoore hibe ewnoo, wi'a: «Isra'iilayankeebe*, wallee men! E hino neddo wondo jannude fow on nokku woo nokku fii liddagol jamaa on, liddoo Sariya on, liddoo kadi ndee nokkuure. E hay o naadii *Gereekiyankeebe ka juulirde mawnde, o tuuninii ndee nokkuure hormorde!»

²⁹ (Ko woni sabu d̄un ko tawde hari be yiidiino mo e oo Efeesiyankoojo wi'eteedo Torofimi ka saare, haa be sikki wonde Puulusa naadii mo ka juulirde mawnde.)

³⁰ Onsay saare nden fow memminii, yimbe ben dogi iwri e cende d̄en fow, be nangi Puulusa, be poodi mo, be itti ka juulirde mawnde, baafe d̄en ombaa kisan.

³¹ Wa ko be eḅbata fii warugol mo, tawi hooreejo dental suufaabe Roomu ben nanii wonde jiiboldu wadii e nder Yerusalaam fow.

³² Don kisan, o yetti suufaabe e yeesoobe mun, be wubbani ben eḅbunoobe warugol Puulusa. No be yiirunoo on hooreejo e ben suufaabe, be acciti piyugol mo.

³³ Onsay on hooreejo ḅadii mo kanko Puulusa, o nangi mo, o yamiri yo be jolku mo jolokooje d̄idi. O landii non ko hombo woni oo e ko hondun o wadi.

³⁴ Kono tawi e nder jamaa on, wobbe no ewnoo wi'a god̄dun, beya kadi no wi'a god̄dun goo, tawi kanko hooreejo on o waawaali andude ko woni haqiiqa fii murtaldu ndun. Onsay o yamiri yo be naḅu mo ka daaka suufaabe ben.

³⁵ Wa ko Puulusa yawata bordi d̄in, suufaabe ben kutii mo tambii sabu hunyeendi jamaa on.

³⁶ Ko fii hari konu yimbe ben no jokki mo, no ewnoo, wi'a: «Waree mo!»

Fii Yewtere nde Puulusa Yewti Jamaa Yerusalaam on

³⁷ Wa ko kanko Puulusa o naadetee ka daaka suufaabe ben, o landii hooreejo dental suufaabe

ben, o wi'i: «E hara a newnanay lan yeetagol ma goddfun?»

On jaabii mo, wi'i: «Hida waawi haala Gereeki?»

³⁸ E hara hinaa an woni oo Misirayankoojo, wonufo sabu nduu murtaldu ko feyyi koo, dogidi e bee ittoobe ko'e guluuje nayo ka wulaa?»

³⁹ Kanko Puulusa o wi'i mo: «Min, ko mi Yahuudiyankeejo mo Tarsiisu, dfun ko e nder Silisii, jeyaado e saare nde tawata wonaa hayfunde. Mi jeejii ma newnanan yewtugol jamaa on.»

⁴⁰ Onsay on hooreejo newnani mo. Kanko Puulusa o immii, o darii ka hoore bardi, o yeyani jamaa on jungo, deeyaango tiidungo wadi. Onsay o hewtini be yewtere nden e haala Yahuudiyanke, o wi'i:

22

¹ «Ko onon yo musibbe an e baabiraabe an, jooni hedee mi yewta on fii jaabannde an nden.»

² Nde be nanunoo ko e haala Yahuudiyanke o woni be yewtude, deeyaango ngon burti kadi.

Onsay Puulusa wi'i:

³ «Min ko mi Yahuudiyankeejo hebaado Tarsiisu, dfun ko e nder Silisii, kono ko e nder ndee saare dfoo mi ne'aa. Ko e fee Gamaliyiila kadi mi jangi fii jokkugol Sariya baabiraabe men ben tigi. Hari mido huminoo e Alla fota wano wonirdon non on fow hande.

⁴ Mido cukkotonoo ben jokkuibe laawol Iisaa haa wobbe maayori, mi habba, mi soka worbe e rewbe.

⁵ Yottinoowo* mawfo sadaka on e dental mawbe ben fow ko seedee an e dfun. Mi hendorii

ɓe hay bataake fii musiɓɓe Yahuudiyankeɓe wonɓe Damaasi ben. Onsay mi yahi fii habɓugol jokkuɓe ngol laawol wonɓe ton ben, mi adda Yerusalaam fii donkingol ɓe.

⁶ «Wa fewndo ko mi woni ka fatal, ɓay mi ɓadike Damaasi, ɗun ko wa naange e hoore, tun ndaygu moolanaangu iwri ka kammu, hunditi lan.

⁷ Mi yani ka leydi, onsay mi nani hawa no wi'ammi: <Saawulu! Saawulu! Ko fii hondun wonda mi cukkanaade?>

⁸ «Mi jaabii: <Ko an hombo nii Joomi an?>

«O wi'immi: <Ko min woni Iisaa jeyaado Naasirata, on mo wonda cukkaade.>

⁹ Ben wondunoobe e an yi'uno ngun ndaygu, kono ɓe alaano nanude hawa on Wondo lan wowlande.

¹⁰ «Onsay mi wi'i: <Ko hondun mi wadata, yaa an Joomi?>

«Joomi on jaabii lan, wi'i: <Immo yahaa Damaasi, ko ɗon ɓe yeetoto-maa kala ko haanudaa wadude.>

¹¹ «Tawi mi alaa yi'ude han kadi, ko fii hari jalbeendi ngun ndaygu wuminii lan. Onsay wondunoobe e an ben dowimmi haa mi hewti Damaasi.

¹² «Tawi godɗo no ɗon no wi'ee Hanaaniiya, on ko gorko dewo doftotoodo Sariya on, mo Yahuudiyankeɓe wonɓe Damaasi ben fow joganii kongol moyyol.

¹³ On ari darii takko an, wi'immi: <Ko an yo Saawulu musidɗo an, wuntu!> E on saa'i tigi mi wunti, mi yi'i mo.

¹⁴ «O wi'immi kadi: <Alla baabiraabe men ben subike ma fii yo a andu faale makko on e fii yo a yi'u Feewudo on, nanaa kongudī iwruđi ka hunduko makko đin.

¹⁵ Ko fii a wonay seeditantoođo mo e yeeso yimbe ben fow fii ko yi'udaa kon e ko nanudaa kon.

¹⁶ Jooni non ko hondun wonda a nennanaade? Immo *lootedaa maande kisiyee, labbinedaa junuubaaji maa đin e nder jantagol innde makko nden.> »

¹⁷ Puulusa wi'i kadi: «Bay mi yiltitike Yerusalaam, e nder ko mi torotoo Alla kon ka *juulirde mawnde, mi feŋpinanaa godđun.

¹⁸ Onsay mi yi'i Joomi on, o wi'immi: <Hittin yaltugol Yerusalaam, ko fii be jabataa seeditoore maa nden fii an.>

¹⁹ Kono mi wi'i: <Joomi an, hibe andi kambe tigi wonde mi yahayno gila e juulirde hebi e juulirde fii piyugol soka ben gomđinbe ma.

²⁰ Awa fewndo kadi be hibbi yiian Astefaana đan, đun ko on seeditantonoođo ma, hari min tigi mido đon e mido jabi đun. Awa kadi hari mido joganii ben wonbe mo warude concī mun đin.>

²¹ Kono o wi'immi, <Yahu, ko fii mi imminte ka wodđi, đun ko haa e be wonaa Yahuudiyanke ben.> »

²² Laatii be hedii mo kanko Puulusa haa e ngol kongol đon, onsay be ewnii, be wi'i: «Yo sifa oo nedđo itte aduna! O haanaa wuurude!»

²³ Be beydi sonko, be ferii kadi concī maŋbe đin, e hoore hibe bugoo kadi mbullaari dow.

²⁴ Onsay hooreejo dental suufaabe ben yamiri yo be naadu Puulusa ka nder daaka suufaabe ben, be landora mo cabbi fii andugol ko hondun wonaa sonkireede nii fii makko.

²⁵ E nder ko be habbata mo kon fii foccugol mo, kanko Puulusa o wi'i yeesoojo sufaabe wonnoodo don on: «E hara hidon newnanaa foccugol jeyaado e laamateeri Roomu, mo on jaawaali toode?»

²⁶ Bay on yeesoojo nanii ngol kongol, o yahi, o wi'oyi hooreejo dental ngal: «Ko honno gerdataa, ko fii oo neddo ko jeyaado e laamateeri Roomu.»

²⁷ Onsay on hooreejo ari wi'i mo kanko Puulusa: «Yeeto lan, e hara ko a jeyaado e laamateeri Roomu?»

O jaabii: «Hiyyii, ko mi dfun.»

²⁸ Kanko hooreejo on o wi'i mo: «Min ko kaalisi buy mi itti fii yo mi wonu jeyaado e laamateeri Roomu.»

Puulusa kadi wi'i mo: «Min non mi jibina ko mi dfun.»

²⁹ Onsay kisan landotonoofo mo ben diri, hooreejo dental ngal kadi huli, bay o andii Puulusa ko jeyaado e laamateeri Roomu, awa kadi o wadii haa o habbaama.

Fii Yewtere Puulusa nden yeeso Dental Mawbe Ben

³⁰ Jango mun, nde tawnoo kanko hooreejo dental suufaabe Roomu ben himo faalaa andude e haqiiqa ko hondun Yahuudiyankeefe ben wonnoo mo toopirde, o hoynitani mo, o yamiri kadi hooreefe yottinoofe sadaka ben e dental

fewjooፎ ben fow mottondirgol. Onsay o addi Puulusa, o joddfini mo yeeso mabbe.

23

¹ Bay Puulusa tenyinii dental fewjooፎ ben, o wi'i: «Musibbe, ko e hoore bernde laabunde mi wonirani Alla haa handeere ndee.»

² Tun *yottinoowo mawdo sadaka on, ፊun ko Hanaaniya, yamiri wonbe takko makko ben bantagol mo.

³ Puulusa kadi wi'i mo: «An kadi, Allaahu on bantoto ma yo maadi rawninaandi! Hida joodii naawirgol lan Sariya on, e hin-le a bonnirii Sariya on ko yamirdaa yo be banto lan kon!»

⁴ Wonnooፎ ፊon ben wi'i: «A hoyonii yottinoowo mawdo sadaka fii Alla on!»

⁵ Onsay Puulusa jaabii, wi'i: «Musibbe, hari mi andaa wonde ko yottinoowo mawdo sadaka on nii, ko fii no windii: Wota mo wowla yeesoojo jamaa mun on ko boni.» b

⁶ Bay kanko Puulusa o faamii wonde feccere e wonnooፎ ፊon ben ko fedde *Sadduusiyaabe e ndeya feccere kadi ko fedde *Fariisiyaabe, onsay kanko Puulusa o ewnii ka hakkunde dental fewjooፎ ben, o wi'i: «Musibbe, min ko mi Fariisiyaajo bii Fariisiyaajo kadi. Ko sabu tanyinaare ummutal maybe ben wadi si mido naaweede.»

⁷ Bay kanko Puulusa o wi'ii ፊun, yeddondiral wadi hakkunde Fariisiyaabe ben e Sadduusiyaabe ben, onsay mbatu ngun senditii.

⁸ (Tawi Sadduusiyaabe ben no wi'a ummutal alaa, malaa'ika alaa, awa kadi ruuhu alaa. Fariisiyaabe ben kapun no wi'a dñun fow no woodi.)

⁹ Sonko njano wadi, wobbe e yeesoobe dental Fariisiyaabe ben hawtii, be immiini yewtoore tiidunde, be wi'i: «Men yi'aali bone woo e hoore oo nedfo. No gasa non hara ko ruuhu maa malaa'ika wowlani mo.»

¹⁰ Nde tawnoo yeddondiral ngal no tiidunde tun, hooreejo dental suufaabe ben huli wota be seekitu Puulusa. O yamiri suufaabe ben tippagol, ittoya mo hakkunde mabbe, be naba mo ka daaka suufaabe ben.

¹¹ E on jemma hikkiido ñon, Joomi on ñadii Puulusa, wi'i mo: «Wakkilo, ko fii wano seeditorfaa non fii an Yerusalaam, bee seeditoroyaa non kadi Roomu.»

Fii Janfa Yahuudiyankēbe ben e hoore Puulusa

¹² Bay weetii, Yahuudiyankēbe ben wadi janfa, be woondi wota be ñaamu hay huunde maa be yara, ñoo e be warude Puulusa.

¹³ Ben ebbunoobe kan janfa no ñurnoo cap-pande nayo.

¹⁴ Be yahi, be tawoyi hooreebe yottinoobe sadaka ben e mawbe ben, be wi'i be: «Men aadike e hoore woondoore tiidunde wonde, men ñaamataa men yarataa hay huunde fannin men waraali Puulusa.

¹⁵ Jooni nanondiree e dental fewjoobe ben, yiidon e hooreejo suufaabe ben, faaminanon mo wonde on ndaaray fii nduu muraadu Puulusa hara ko no woniri non, fii no o addira mo yeeso

mon. Menen haray meden hebunii warugol mo doo yo o hewtu.»

¹⁶ Kono laatii biidoo bandiraawo Puulusa on nani hibe yewta fii kan janfa, o yahi o naatoyi ka daaka suufaabe ben, o humpiti d'un Puulusa.

¹⁷ Puulusa kadi noddi goddoo e yeesoobe suufaabe ben, o wi'i on: «Dowtu oo ka hooreejo dental suufaabe ben, ko fii himo jogii ko o hollita mo.»

¹⁸ On yeesoojo kadi yetti mo, dowti mo ka on hooreejo, o wi'i mo: «Ko oo kasoojo wi'eteedo Puulusa noddimmi wi'immi yo mi dowtu oo suka ka mon, himo mari goddun ko o yeetoo on.»

¹⁹ On hooreejo kadi jogii mo jungo ngon, be pottitii sera, o wi'i mo: «Ko hondun jogidaa ko yeetodaa mi?»

²⁰ On suka jaabii mo, wi'i: «Yahuudiyankeebe ben nanondirii fii toragol on yo on naban be Puulusa jango ka yeeso dental fewjoobe ben, wa si tawii hibe faalaa humpitaade ko laabi fii nduu muraadu makko.

²¹ Awa wota on jabu ko be toroytoo on kon, ko fii furi yimbe cappande nayo hakkunde mabbe no ebbi janfa e hoore makko. Hibe aadii e nder woondoore wonde be naamataa be yarataa doo e be warude mo. Hibe hebulanii non d'un. Jooni ko newnugol mon ngol tun be hedii.»

²² Onsay hooreejo dental suufaabe ben newnitanii suka on, e hoore o wi'i mo wota o wowlan hay gooto kon ko o humpiti mo don.

Fii no Puulusa Feyyiniraa Seezariya

²³ Kanko hooreejo on o noddi kadi dido e hakkunde yeesoobe suufaabe ben, o wi'i be:

«Hebulinee suufaabe teemedde dīdo e dogi-noobe pucci cappande njeedido e be conkenje teemedde dīdo fii ko yaha Seezariiya hande jemma ka saa'i jeenayabo.

²⁴ Ebbon kadi pucci ka Puulusa yawa, naβon mo lawnon haa ka Felikiisa yeesoojo diiwal ngal.»

²⁵ O windirani nii kadi lando on batakuru, o wi'i:

²⁶ «Salminaango an min Kuloodu Lisiyaasi, haa e mo'on onon Felikiisa, yo yeesoojo teddufo.

²⁷ «Awa oo neddo mo mi nabani on, ko Yahuudiyankeebe βen wonnoo ko nangi mo fii warugol. Nde mi humpitinoo wonde ko o jeyaado e laamateeri Roomu, mi ardi e mojobere suufaabe, mi jattini mo be.

²⁸ Nde tawnoo mido faalaa andude ko e hoore hondun be wonnoo mo toopirde, mi nabi mo e yeeso dental fewjoobe mabbe βen.

²⁹ Mi tawi toope mabbe den ko e banje yeddondire fii Sariya mabbe on. Kono tawi ella woo fawaaki mo foddudo e wareede maa sokeede.

³⁰ Bay mi andinaama janfa no eβbaa e hoore oo neddo, mi imminani on mo kisan, mi yamiri βen toopube mo yo be wullito e hoore makko ka mon.»

³¹ Onsay, suufaabe βen wadi ko be yamiraa kon, be yetti Puulusa, be nawri mo jemma haa Antipatiri.

³² Bimbi nden pande be yiltitii ka daaka suufaabe βen e hoore be accu be pucci βen yaadii e makko.

³³ Bay ben hewtii Seezariiya, be jonni yeesoojo diiwal ngal batakuru ndun, be watti Puulusa e juude makko.

³⁴ Bay kanko yeesoojo on o jangii batakuru ndun, o landii Puulusa ko mo o diiwal hongal. Bay o andii ko mo o Silisii,

³⁵ o wi'i: «Nde toonube ma ben aroyi woo mi hedoyto ma.» Onsay o yamiri yo be maroy Puulusa ka suudu laamu *Heroodu lando on.

24

Fii no Puulusa Nabiraa ka Yeesoojo Diiwal ngal

¹ Balde jowi bawto dfun, *yottinoowo mawfo sadaka on, dfun ko Hanaaniya, ardi e mawbe seedaabe e yewtoowo^c no wi'ee Tertuula. Be wullitii e hoore Puulusa ka yeesoojo on.

²⁻³ Bay kanko Puulusa o noddaama, oo wi'teedo Tertuula nangi toopirde mo nii, wi'a: «Yaa an Felikiisa lando teddufo, ko sabu mon men hebiri oo buttu timmufo, ko faamu mon ngun kadi woni sabu si dee waylande fii nafa oo jamaa wafi. Meden jabidi di, di fow ka woni woo e hoore anditangol on fota.

⁴ Kono fow e mun, men faalaaka on tongude haa neeba, mi torike on tun, tippude e newaare mon nden, yo on newnan men heditodfon men seeda.

^c **24:1** 24.1 Oo «yewtoowo» foo ko andufo sariya Roomiyankoobe ben.

⁵ «Men taw oo nefdo ko gerenteejo, memminoowo yeddondire e hakkunde Yahuudiyankeebe aduna on fow. Ko o yeesoojo fedde Naasirayaafe ben kadi.

⁶⁻⁷ O etike hay no o tuuninira *juulirde mawnde nden. Onsay men nangi mo.^d

⁸ Onon tigi Felikiisa hidon waawi mo landaade kanko Puulusa, andon fii ko men tooniri mo kon fow.»

⁹ Yahuudiyankeebe ben bambani mo kanko Tertuula, be wi'i: «Ko nii tigi woniri!»

¹⁰ Onsay Puulusa yetti haala kan, bay yeesoojo on jonnirii mo haala kan baayugol mo, o wi'i:

«Mido andi wafii nii duubi buy ko onon woni naawoowo e hoore oo jamaa. Awa ko e nder hoolaare mi weebitirta jaabannde an nden.

¹¹ Wadaali nii furi balde sappoo e didi gila mi yahi Yerusalaam fii rewogol Alla, hidon waawi tefude d'un non onon tigi.

¹² E hoore d'un be tawaali mido yeddondira e goddo maa mido yuuna yimbe, d'un non woni ka juulirde mawnde, maa e defya juulirde, maa ka nder saare.

¹³ Be waawataa kadi hollude ko hondun be toonirimmi.

¹⁴ Mido qirritaade yeeso mon wonde ko Alla baabiraafe an ben mi woni rewude, e hoore jokkugol laawol ngol be wi'i ko fedde ngol. Mido gomdini kadi kala ko windii ka Sariya e ka defte annabaabe ben.

^d **24:6-7** 24.7 Bindi goo no beyditi d'un ka lannoode aaya on: *Kono tawi Lisiyaasi hooreejo sufaabe ben naatii o jattiri mo e juude amen doole.*

15 Awa kadi mido mari on tama'u e fee Alla, wano kambe kadi be tijjori non: on-le ko fii ummutal feewube ben e boyliibe ben.

16 Ko d'un wadi si min kadi mi etoto fii hebugol bernde nde aldaa e feloore yeeso Alla e yeeso yimbe ben.

17 «Bay wadii duubi buy mi artaali ka leydi an, mi arti fii addangol yimbe an ben kaalisi fii ko be wallitora, e fii weebitangol Alla dokke.

18 Ko onsay be tawimmi ka juulirde mawnde e hoore ko mi labbiniido. Mi wondaa kadi e yimbe maa murtaldu.

19 Kono ko Yahuudiyankeebe be *Aazii goo haanunoo arude hollitoo yeeso mon, be liba haala e an, si tawii hibe jogii godfun ko be fawa e an.

20 Si hinaa d'un, yo bee doo wowlu ko ella hombo be tawi mido wadi wa fewndo ko mi addaa yeeso dental fewjooobe ben.

21 Si hinaa taw hara ko fii ngol kongol ngol mi ewninoo e hakkunde mabbe tun, mi wi'i: Ko sabu ummutal maybe ben wadi si mi wadfaa jaaweteedo yeeso mon hande!»

22 Nde tawnoo Felikiisa no humpitii fii laawol ngol moyya, o yamiri be yiltagol taho, o wi'i: «Nde hooreejo dental suufaafe ben ari woo, d'un ko Lisiyaasi, mi ndartay muraadu mon ndun.»

23 O yamiri kadi yeesoojo suufaafe ben yo o maroy Puulusa e hoore hoyngol mo seeda, hara o salaaki kadi be Puulusa ben kurkanoo mo.

24 Bay balde seeda feyyii, kanko Felikiisa o ardi e beyngu makko, d'un ko Duruusila, tawi on debbo ko Yahuudiyankeejo. Kanko Felikiisa,

o immiini ko yahana Puulusa, o hedii mo fii ko yowitii e gomdingol Iisaa Almasiihu on.

²⁵ Nde tawnoo Puulusa ko fii peewal e waawugol hoore mun e fii jaawoore aroyaynde nden wonnoo yewtude, kulol hebi Felikiisa, o wi'i: «Hida waawi yahude taho! Nde mi hettindoyii woo, mi noddete.»

²⁶ E himo tanyinoo kadi wonde Puulusa yeenay mo, ko d'un wadi si himo imminaynoo ko yahana mo soono woo fii yo be yewtidu.

²⁷ Duubi didi feyyiri nii. Bawto d'un Felikiisa lontiniraa Perkuusi Festuusa. Nde tawnoo kanko Felikiisa himo faalaa sulfinande Yahuudiyankeebe ben, o acci Puulusa ka kaso.

25

Fii Yewtere nden hakkunde Puulusa e Festuusa

¹ Bay kanko Festuusa o hewtii e ngal diiwal Seezariiya, o woni don balde tati si o yahi Yerusalaam.

² Onsay hooreebe *yottinoobe sadaka ben e mokobaabe Yahuudiyankeebe ben yahi ka makko, wullitii e hoore Puulusa.

³ Be torii mo, be jeeji yo o sulfinan be, o addana be Puulusa Yerusalaam, tawi hibe ebbunoo janfa no be warira mo ka laawol.

⁴ Kono Festuusa jaabii be, wi'i: «Puulusa no sokii Seezariiya, awa min kadi mi yiltoto ton ko neebaa.»

⁵ O wi'i kadi: «Mido waawi yaadude e wobbe e hooreebe mon ben, si on neddo no wadi bone, be wullitoo e hoore makko!»

⁶ Laatii kanko Festuusa o wondaali e maabe buri balde jeetati haa sappo, onsay o yiltitii

Seezariiya. Bimbi nden jande bay o joodike ka jaawirdu, o yamiri yo Puulusa adde.

⁷ Bay on addaama, Yahuudiyankeebe iwruube Yerusalaam ben hundi mo, be libi e hoore makko toone duudufe tiidufe, de be waawataa fensitude fii mun.

⁸ Puulusa jaabori nii, wi'i: «Mi wadaali ella liddiido Sariya Yahuudiyankeebe ben, maa *juulirde mawnde nden, maa lando mawdo Roomu on.»

⁹ Nde tawnoo kanko Festuusa himo faalaa sulfinande Yahuudiyankeebe ben, o jaabii Puulusa, o wi'i mo: «Hida faalaa yahude Yerusalaam jaawedaa ton e tawnde an?»

¹⁰ Puulusa jaabii mo, wi'i: «Mido ka yeeso jaawirdu lando mawdo Roomu on, ko ton mi haanaa jaaweede. Mi wadaali Yahuudiyankeebe ben ella woo, wano gelordon non onon tigi fota.

¹¹ Kono si mido mari ellaaji, e si mi wadii kuude foddufe e mayde, haray mi salotaako wareede. Kono si tawii goonga woo alaa e toone de be toonimmi den, haray hay gooto waawataa lan wattude e juude mabbe. Dun haray yo mi feyyu ka *Seezar lando mawdo Roomu on.»

¹² Bay Festuusa yewtidii e be o fewjodata ben, o jaabii Puulusa, o wi'i: «Bay a feyyinii hoore maa ka Seezar, a yahay yeeso Seezar.»

Fii no Puulusa Addiraa yeeso Agiriipa

¹³ Balde seeda bawto dun, Agiriipa lando on e Bereniise hewti Seezariiya fii hiwragol Festuusa.

¹⁴ Nde tawnoo be wonay don balde buy, Festuusa weebitani on lando muraadu Puulusa

ndun, o wi'i: «Felikiisa no accunoo dfoo godfo ka kaso.

¹⁵ Fewndo non ko mi yahi Yerusalaam, hooreebe yottinoobe sadaka ben e dental mawbe Yahuudiyankeebe ben wullitino e hoore makko kanko Puulusa, tawi hibe landii happangol mo.

¹⁶ Kono mi jaabii be, mi wi'i: «Roomiyankoobe ben woowaa warirgol nii tun, ado be tumbindirde toonube ben e toopaado on, e newnangol on toopaado fii no o jaabora den toone mabbe.»

¹⁷ Onsay mi ardi e mabbe dfoo, tawi mi faalaaka juutinde muraadu ndun. Bimbi nden jande kisan mi jodfina jaawoore nden, mi yamiri yo on nedfo adde.

¹⁸ Bay toonube mo ben hewtii, laatii be fawaali mo kuude bonde woo, wano mi sikkirnoo non.

¹⁹ Tawi yeddondiral wongal hakkunde mabbe e makko ngal ko yubbondirngal e fii diina mabbe kan tun, e aaden mayfo goo kadi no wi'ee Iisaa, mo Puulusa kapun wi'i no wuuri.

²⁰ Tawi min mido jibii fii sifa nden yewtere. Onsay mi landii mo si tawii himo faalaa yahude Yerusalaam, o jaawoyee ton fii dun.

²¹ Kono Puulusa feyyini nden yewtere yeeso fii yo muraadu makko ndun wonu e andal lando mawfo Roomu on. Onsay mi yamiri yo be maru mo haa nde mido feyyina mo ka lando mawfo Roomu on woo.»

²² Onsay Agiriipa wi'i Festuusa: «Min kadi mido faalaa hedfaade on nedfo.»

Festuusa kadi jaabii mo: «A hedoto mo jango.»

²³ Bimbi nden jande Agiriipa e Bereniise ardi e hollitaare mawnde, fe naatidi e hooreefe suu-faabe toowube ben e mokobaabe saare nden ka suudu tolnirdu. E yamiroore Festuusa, Puulusa addaa.

²⁴ Onsay Festuusa wi'i: «Ko an yo Agiriipa lando, e onon fow yo wondube e amen, on yi'ii oo neddo mo fii mun wadi haa jamaa Yahuudiyanke on Yerusalaam fow e doo kadi ari toriimi, hara hibe wi'a wonde o haanaa hande kadi wuurugol.

²⁵ Kono min mi faamii o wadaali hay huunde ko foddi e wareede, kono laatii kanko tigi o feyyini hoore makko ka laamu dow-dowwu, mi tawi no moyyi nabugol mo.

²⁶ Kono mi tawi, mi alaa hay huunde ko mi windana hooreejo dow-dowjo on, hara ko ko haqinqini fii makko. Ko fun wadi si mi weebiti mo yeeso mon, tintinii yeeso mon onon Agiriipa yo lando on, fii hebugol godfun ko mi winda nde lande den lanni.

²⁷ Ko fii mi taw wa si tawii no boylii ka naba kasoojo, hara hollaali ko ella hondun woni e hoore makko.»

26

¹ Onsay Agiriipa wi'i Puulusa: «Hida new-nanaa yewtangol hoore maa.»

Ontuma Puulusa towni jungo, o fudfii jaabaade, o wi'i:

² «Hande mido weltori hebugol feere weebitangol on jaabannde an nden, yo onon Agiriipa Lando, fii dee toope de Yahuudiyankefe ben libi e hoore an fow.

3 Ko fii hidfon andi haa yaltoyi naamuuji Yahuudiyankeebe ben fow e yeddondire mabbe den fow. Ko dun wadi si mi torike on, jebbilagol hedoo lan.

4 «Yahuudiyankeebe ben fow no andi ko honno mi wuurirnoo Yerusalaam e ka leydi an gila ka fudfoode cukaaku an.

5 Hibe andunoo lan gila ko neebi, hibe waawi non seeditaade. Midfo wuurirnoo wa *Fariisiyaajo, mo fedde mun burnoo cataade e diina amen kan.

6 Jooni non, midfo jaaweede sabu tama'u fodaari ndi Allaahu on fodi baabiraafe amen ben ndin.

7 Bolondaaji* amen din sappoo e didi, din duumiidi e rewugol Alla jemma e jalorma, no tanyinii yi'ugol laatagol ndin fodaari. Yaa an Lando, ko fii nden tanyinaare Yahuudiyankeebe ben toopirimmi.

8 Ko honno waawudon miijorde wonde Alla immintintaa maybe ben?

9 «Min tigi hari midfo miijoo wonde midfo haani rewude pehe den fow fii liddagol ndee innde lisaa, oo jeyaado Naasirata.

10 Ko dun mi wadi Yerusalaam. Min tigi mi sokii gomdinbe mo buy ka kasooji, wano hooreebe *yottinoobe sadaka ben newniran-immi non. Nde be jaawetenoo fii wareede woo, min kadi tawayno midfo wonani nden fewjoore.

11 Awa kadi mi jokkayno be soono woo e juulirde den fow fii donkingol be, midfo bittinaynoo be fii no be yeddira gomdinal mabbe

ngal. E nder ko mi monantoo be haa feyyita kon kadi, mi cukkotono be haa ka ca'e janane.

¹² «Ko e nder d'un mi yahi Damaasi e hoore nelal e yamiroore hooreebe yottinoobe sadaka ben.

¹³ E nder yaadu ndun tumbere jalorma, mi yi'i jalbeendi no hundi lan, min e be mi yaadaynoo ben ka fatal, d'un ko ndaygu iwrungu ka kammu, burngu naange ngen jalbude, yo Land'o on.

¹⁴ Men fow men yani ka leydi. Onsay mi nani hawa no wi'ammi e haala Yahuudiyanke: <Saawulu! Saawulu! Ko fii hondun wond'aa mi cukkanaade? Ko fii no mettan-maa fii dartorgol wa ngaari dartotoondi soggirdu jom mun.>

¹⁵ «Mi jaabii mo: <Ko an hombo nii, yaa an Joomi an?>

«Joomi on jaabii lan, wi'i: <Ko min woni Iisaa, on mo wond'aa cukkaade.

¹⁶ Kono immo darod'aa e hoore koyde maa den. Ko fii e hino ko mi feepiran-maa kon: Mid'o subaade ma fii yo a wonu kurkaadu an, e yo a wonu seedee piiji di yi'ud'aa din e hoore an, e di mi hollay-maa din.

¹⁷ Mi jattinoyte e hakkunde oo jamaa Yahuudiyanke, e be wonaa Yahuudiyanke, be mi imminoyay maa haa e mun, kambe be wonaa Yahuudiyanke ben,

¹⁸ fii udditugol gite mabbe den, be yiltoo ka nibe, be arda ka ndaygu, be iwa e laamu Ibuliisa, be fewta Alla, be heba yaafuyee junuubaaji, be tawdee e yimbe Alla ben, bay be gomdinii lan.>

¹⁹ «Ko d'un wadi yo Agiriipa Land'o on, si mi salaaki doftaade ko mi feppinanaa iwrude ka

kammu kon.

²⁰ Mi fudforani fejjinangol bee be Damaasi taho, si mi arani bee be Yerusalaam, haa nabani e diiwal Yahuuda ngal fow, e be wonaa Yahuudiyanke ben, fii yo be tuubu, be ruttoo e Alla, be wada kuude hollude wonde be tuubii.

²¹ Awa ko fii dundoo Yahuudiyankebe ben yaniri e an ka *juulirde mawnde, haa be etii no be mulirammi.

²² «Kono haa hande Alla no wallimmi, ko d'un wadi si mido darii, mido seeditaade e yeeso sewbe ben e mawbe ben, e hoore mi alaa wowlude hay huunde ko wonaa ko Muusaa e annabaabe ben wi'unoo waday kon

²³ wonde *Almasiihu on tampoyay, awa kadi o attee immintineede e hakkunde maybe ben, o banginana jamaa Yahuudiyankebe ben e be wonaa Yahuudiyanke ben, ndaygu ngun.»

²⁴ Nde tawnoo ko nii o wonnoo jaaborde, Festuusa ewnii no tiidiri, o wi'i: «Puulusa a feetii! Gandal maa tiidungal ngal feetinii ma!»

²⁵ Puulusa jaabii mo, wi'i: «Yaa an Festuusa teddufo, mi feetaa. Ko kongudi goongaaji holniidi mi yewti.

²⁶ Lando on no humpitii fii koo ko wadi, mi yewtiray mo woni pellital. Ko fii mido hoolii o majjaaka huunde, bay d'un wonaa e qunuutu wadi.

²⁷ Agiriipa Lando on, wonaa hidon gomdini annabaabe ben? Mido andi pellet hidon gomdini be.»

²⁸ Onsay Agiriipa wi'i Puulusa: «Hida sikka ko e nder saa'hun nii waawataami wattude *Almasiiaajo?»

²⁹ Puulusa kadi jaabii mo, wi'i: «Woni ko jooni woni ko onsay, ko mi torii Alla, ko yo onon e hediiɓe lan ben fow hande, on wa'u wano mi wa'i nii, hara hinaa e sifa dee jolkande doo.»

³⁰ Onsay lando on e yeesoojo diiwal ngal e Bereniise e joododunooɓe e maɓɓe ben immii.

³¹ Ko be pottitotoo, be woni e wi'indirgol: «Oo neddo wadaali hay huunde ko foddi e wareede maa jolkeede.»

³² Agiriipa kadi wi'i Festuusa: «Si oo neddo feyyinaano hoore mun ka lando mawdo Roomu on, hanno himo haanaa acciteede.»

27

Fii no Puulusa Fokkitiri Yahugol Roomu

¹ Bay wonii aadaama men bakoto don e laana ndiyan fii yahugol Italii, be yetti Puulusa e kasooɓe goo, be watti e juude Yuliyuusu, don ko yeesoojo dental suufaabe jeyaangal ka lando mawdo Roomu on.

² Men bakii don e laana iwruka Adiramiyuuna rewoyayka Aazii. Men yahi, tawi meden wondi e Masedoniyankoojo wi'eteedo Aristarke mo Tesalonii.

³ Bimbi nden pande, men hewti Siduuna. Sabu ko Yuliyuusu jogornoo Puulusa no moyyiri non, o newnani mo kanko Puulusa yahugol ka yiɓɓe makko ben, ben wadana mo faale makko on.

⁴ Bay men iwii don, men takkii suriire Siipuru nden, ko fii hari hendu ndun no alindaade men.

⁵ Bay men takkike daande baharu hundudo Silisii e Pamfilii on, men hewti Miira, don ko e nder Lisii.

⁶ Yeesoojo konu on tawi don laana iwruka Aleksandiri, yahayka Itali, o yawni men don.

⁷ Tawi e nder balde buy ko dooy men woni yaarude, men battori ndee saare Kinidii karahan. Kono nde tawnoo hendu ndun jabaali men jokka ngol laawol, onsay men takkii soɓɓundu Salamonee ndun, men acciri Kereeti ka jaamo.

⁸ Bay men serindorii don karahan, men hewti e nokkuure no wi'ee Darorde Labaade, don ko takko ndee saare wi'eteende Lasaayata.

Fii no Kenii ngin Sorori be e no Laana kan Lancori

⁹ Bay saa'i juutudo feyyii, tawi yaadu amen ndun ka nder ndiyan wondii e nawaare, ko fii hari saa'i korka kan feyyii. Ko don wadi si Puulusa hajii be,

¹⁰ wi'i: «Mi yi'ii wonde nduu yaadu nder ndiyan gasataa e baawo masiibo e kasaara, don non hinaa fii laana kan e dolle den tun, kono fii wonkiiji men din enen kadi.»

¹¹ Kono yeesoojo dental suufaabe ben hoolori doginoowo laana kan e yeesoojo makka on edii o hedaade yewtereaji Puulusa din.

¹² Nde tawnoo ngal dingiral laade ndiyan moyyaa ndungu, burbe ben e mabbe aadii yo be yahu be hettoya si tawii no gasa, ka wi'etee don Feniika, e ngal dingiral laade wongal Kereeti hikkorngal hirnaange jaamo e hirnaange nano, fii yo be feyyin don ndungu ngun.

¹³ Onsay kenun wifi iwri ka sengo jaamo, be sikki wonde be hebii ko be faandinoo kon. Onsay

be towni darnirdun laana kan, be serindii binde Kereeti.

¹⁴ Kono bawto d'un seeda, kenii moolanaangii wifi sortori ka suriire, ngin no wi'ee kenii funnaange nano.

¹⁵ Laatii laana kan waawaali tiindaade hendu ndun, ndu nabi ka, menen kadi men acci ka nabi men.

¹⁶ Men yaari non haa men bakitori ka sengo jaamo wirnitorngo surihun tosokun no wi'ee Kawda, ka men wawtii laakun danditorkun kun don e hoore karahan.

¹⁷ Bay kun yawnaama, men hebi feere yettugol boggi din, habba laana kan. Nde tawnoo kadi meden hulnoo saggoygol ka njaa-reendi Sirtisi, onsay men tippini darnirdun laana kan ka nder ndiyan, ko nii men yaari.

¹⁸ Nde tawnoo kenii ngin no yeyude men foti, bimbi nden jande men woni e bugagol dolle den ka ndiyan.

¹⁹ Nande timmunoo nden balde tati, golloobe ben yettani hoore mun aalaaji gollirdi ka laana din, be bugii ka ndiyan.

²⁰ Tawi e nder balde buy, hinaa naange hinaa koode woni ko yalti. Tawi kenii ngin burto tabitude tiida haa men tayii hisugol few.

²¹ E hoore d'un, tawi neebii men jaamaali. Onsay Puulusa hawtii darii e hakkunde yimbe ben, o wi'i:

«On jabanayno lan, hara en iwaali Kereeti, d'un on dadayno oo masiibo e oo kasaara.

²² Jooni mi beydii on wakkilinde, ko fii on fow wonkiiji mon din daday, ko laana kan tun woni dadataa.

23 Ko fii oo Alla Jeydo lan, on mo mi rewata, malaa'ikaajo mun on arii e an e oo jemma,

24 o wi'immi: <Wota a hulu yo Puulusa, ko fii bee darodaa yeeso lando mawdo Roomu on. Awa kadi Alla yedete sulfu fii be wondudaa ka ndiyan ben fow.>

25 Ko d'un wadi, si mi wi'ay on wakkilee, ko fii mido hoolii ko Alla wi'immi kon wafiray non.

26 Kono fow e mun, bee saggoyen e suriire.»

27 Ka jemmaare sappoo e nayabere gila hendu ndun woni men bugondirde e on baharu Adriyatiika, golloobe ka laana ben sogitii badagol amen leydi ndin tumbere jemma.

28 Onsay be yolli sawru ebbirdu ndun, be tawi luggeendi ndin ko sogone cappande jeetati. Bay men wodditike don seeda, be yolliti ndu kadi, be tawi luggeendi ndin ko sogone cappande jeegoo.

29 Nde tawnoo hibe hulunoo yi'ugol ka laana kan lancotoo e kaaye, onsay be bugori darnirde nay laana kan baawo, tawi ko be habbi wo ko weetugol ngol.

30 Tawi golloobe ka laana ben no dabfude no seedira e makka. Onsay be tippini laakun danditorkun kun ka nder ndiyan, wa si tawii hibe yahude wadfoya darnirde laana kan yeeso makka.

31 Onsay Puulusa wi'i yeesoojo suufaabe ben e suufaabe ben: «Wattanee yiila, ko fii si bee yimbe wonaali ka nder laana gaa, haray on waawataa dadfude hande kadi.»

32 Onsay suufaabe ben tayi boggi laakun danditorkun kun, be acci kun yoolii.

³³ Ado weetude, Puulusa wakkilini fow fii naamugol e hoore himo wi'a be: «Ko hande woni jalaande sappoo e nayabere nden hidfon habbi e hoore on jaamaali hay huunde haa jooni.

³⁴ Mi wakkilini on jooni naamugol, ko fii d'un no haani fii no dadiron, awa kadi hay gooto e mon cukulol hoore mun hayrataa.»

³⁵ Bay o gaynii wi'ude d'un, o yetti bireedi on, o jarni Alla yeeso maβbe be fow. Onsay o senditi, o nangani naamugol.

³⁶ Bay be wakkilinaama, be fow be jaami.

³⁷ Tawi wonnoobe ka laana ben fow ko be yimbe teemedde d'ido e cappande njeedido e njeegoo.

³⁸ Bay wonii be jaamii haa, be hayfiniri laana kan bugagol naametee on ka baharu.

³⁹ Bay weetii, laatii be anditaali leydi ndin, kono be haccii salndu baharu on e pencen mun, be fottani nawrugol ton laana kan si no hawri.

⁴⁰ Onsay be tayi boggi darnirde laana kan d'in, be acci de ka ndiyan, be acciti kadi kabbi ardorde laana kan. Onsay be fonti bagi wondo on ka leggal laana kan, be fewtini e hendu ndun, be yaari ka pencen salndu baharu on.

⁴¹ Kono be hawroyi e mowre njaare e hakkunde waameeji d'idi, be acci laana kan saggi don. Hakkee ko yeeso laana kan irii, tawi ka waawataa dillude, awa kadi hakkee ko morloofe ndiyan den tiidunoo baawo laana kan lancii.

⁴² Tawi kadi suufaabe ben no miijinoo warugol kasoo be ben, fii wota hay gooto e maβbe fubbo laawoo.

⁴³ Kono tawi yeesoojo suufaafe ben no aadii dandugol Puulusa, o falli be wadfugol kon ko be ebbi. O yamiri yo wawbe fubbaade ben atto ukkaade fii hettoygol gada,

⁴⁴ heddiibe ben kadi huutora pecce maa godfun e kunte laana kan. Ko nii fow hewtiroyi gada e hoore jam.

28

Fii no Puulusa Hewtiri ka Suriire Malta

¹ Bay men dadii, men andi wonde suriire nde men woni e mun nden ko Malta wi'etee.

² Yimbe hodube don ben holli men teddungal mawngal, be banniti men fow, be hubbi yiite sabu ndiyan dan e jaangol ngol.

³ Onsay Puulusa yetti donkun ledfe, ukki ka yiite. Kono sabu nguleendi yiite ngen, kuuraari sortii ton sinii jungo makko ngon.

⁴ Bay ben yimbe nden suriire yi'ii ngin kullii no sinii mo jungo ngon, be wi'indiri: «Wa jooni oo nedfo ko ittoowo hoore, ko fii ko karahan o dadiri ka baharu, kono paawoore nden accataa o wuura.»

⁵ Kono laatii Puulusa pidfii kullii ngin ka nder yiite e hoore o hebaali bone woo.

⁶ Tawi ben yimbe ko habbi woo ko yi'ugol ka o buuti maa ka o yanata, o maaya kisan. Kono bay be habbika haa, be yi'aali hay huunde ko hefi mo, be yiltitii, be wi'i ko o allaajo.

⁷ Tawi nokkuure no moggo don, nde burfo teddude e suriire nden no wi'ee Pubiliyuusa jeyi. On jabbii men, o werni men don e hoore giggol e nder balde tati.

⁸ Tawi ben Pubiliyuusa no nawni, waalii ngulifandu e dogu-reedu. Onsay Puulusa naati ka makko, *fawi juude den e hoore makko, o toranii mo Alla, o ndikkini mo.

⁹ Bawto dfun nawnube ben ka suriire fow ari e makko, o ndikkini ben kadi.

¹⁰ Onsay be wadani men teddungal njanal. Bay wonii men fokkitii kadi, be wadani men dokke de men handi e mun.

Fii no Puulusa Hewtiri Roomu

¹¹ Bawto kodagol amen e nder lebbi tati, men yawi don e laana iwruka Aleksandiri, ruumunooka e nden suriire, maandiniranooka sanamuuji funeeji din.

¹² Bay men hewtoyii Sirakuusa, men woni don balde tati.

¹³ Bay men iwii don, e nder ko men takkotoo kon, men hewti Regiyuuna. Bimbi nden pande hendu ndun immori ka jaamo baawo amen, e nder balde didi tawi men hewtii Pusolii.

¹⁴ Men tawi don musibbe goo, ben torii men wondugol e maβbe don balde jeedifi, ko nii men yaari Roomu.

¹⁵ Musibbe wonbe e nden saare, humpitinoobe fii amen ben, ari haa e ndee nokkuure fottirde wonde Apiyuusu e haa e ngoo hodo wi'eteengo Cuudi Tati Hoβbe, fii fottugol e amen. Bay Puulusa yi'ii be, o jarni Alla, o beydi wakkilaare.

¹⁶ Bay men hewtii Roomu, Puulusa newnanaa wonugol feere wondude e suufajjo goo ko ayna mo.

Fii no Puulusa Waajori Roomu

17 Balde tati bawto d'un, kanko Puulusa o nodditi mokobaafe Yahuudiyankeefe ben. Bay wonii be moobondirii, onsay o hewtini be ndee yewtere doo, o wi'i: «Musibbe, e baawo wadugol an jamaa on hay huunde maa dartagol aadaaji maamiraabe men ben, mi wattaama e juude Roomiyankoobe ben, mi soka gila Yerusalaam.

18 Bay ben gaynii landaade lan, be faalaa lan accitude, bay be yi'aali e an huunde ko foddi e mayde.

19 Kono Yahuudiyankeefe ben dartii. Mi tawi min kadi bee mi hewta lando mawdo Roomu on e hoore mi miijaaki toonude jamaa an on.

20 Ko fii d'un mi faaliranoo on yiirude, mi yewta on, ko fii ko sabu tanyinaare *Isra'ilayankeefe ben mi jolkiraa ngal jolokowal.»

21 Ben kadi jaabii mo, wi'i: «Men hendaaki bataake woo iwruude ka diiwal Yahuuda fii maa, awa kadi hay gooto e musibbe ben araali hewtini men goddun maa wowlu-maa ko boni.

22 Kono meden faalaa andirde ma ko miijidaa. Ko fii meden andi ndee fedde ko liddondirteende ka woni woo.»

23 Onsay be bugitii e palaande goo. Bay wonii nden palaande nde be haldi hewtii, duudube ari ka makko buri aranun. E nder ko o sifotoo kon, tawi himo seeditaade fii *laamu Alla ngun, awa kadi himo rewruude e Sariya Muusaa on e defte annabaabe ben fii holnugol be fii Iisaa, d'un wadi gila bimbi haa kiikiide.

24 Wobbe felliti sabu ko o wowli kon, wobbe ronki hoolaade.

25 Bay wonii be fokkitii e baawo nanondiral

mabbe, Puulusa beyditi dii kongudfi dfoo, o wi'i:
«Ruuhu Seniido on yewtiri baabiraabe mon ben
haqiiqa, rewrude e annabi Isaaya, o wi'i:

²⁶ <Yahu e oo jamaa, wi'aa:

On nanay, kono on faamataa,
on ndaaray kadi, kono on yi'ataa.

²⁷ Ko fii dfee berde oo jamaa wonii yoorude,
be uddii noppi mabbe dfin,
awa kadi be ombii gite dfen,
sakko be yiira gite mabbe dfen,
maa be nanira noppi mabbe dfin,
maa be faamira berde mabbe dfen
haa be tuuba, mi sellina be.>^d

²⁸⁻²⁹ Kanko Puulusa o beyditi, o wi'i: «Andee, oo
kisiyee Alla addanaama be wonaa Yahuudiyanke
ben, awa-le kambe be hedoto mo.» e

³⁰ Bawto dfun, Puulusa daakii ka o woni dfon
e nder duubi didi timmudfi, e hoore himo tolna
kala araynoofo ka makko.

³¹ O waajoo fii laamu Alla ngun, o jannira kadi
fii Iisaa Almasiihu Joomi on pellital timmungal e
baawo hadeede woo kadi.

^d **28:27** 28.27. Isa. 6.9-10 ^e **28:28-29** 28.29 Bindi goo no
beyditi dfun ka lannode aaya on: *Bay o wi'ii be dfun, kambe
Yahuudiyankeebe ben be yiltitii e hoore hiibe yeddondira ko tiidfi
hakkunde mabbe.*

Version Pular Fuuta-Jallon
The New Testament in the Fouta-Jallon Pular
language of Guinea

copyright © 2010 Pioneer Bible Translators

Language: Pular

Translation by: Traducteurs Pionniers de la Bible

Contributor: Pioneer Bible Translators

This translation, published by Pioneer Bible Translators, was published in 2011.

If you are interested in obtaining a printed copy, please contact wab.admin@pbt.org.

The translation was completed in collaboration with Christian Reformed World Mission.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2018-02-06

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files dated 29 Jan 2022

024b8126-79ef-5039-bc54-7d61889f8ae6